

Naročnina mesečno
25 Din, za izozem-
stvo 40 Din -- ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 -- nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Cerkev in proletarijat

Po političnem in ekonomskem 19. stoletju so vsa znamenja napovedovala, da bo bistveno znamenje našega dvajsetega veka socialnost, ko bodo množice delovnega ljudstva prišle do vodilnega in odločujočega vpliva v državni in mednarodni politiki. Že devetnajsto stoletje je razredno prebudilo proletarijat. Organizirane armade delovnega ljudstva so se z leta v leto pomnoževale za milijone. Mirno, brez revolucije, samo na podlagi tajnih in svobodnih volitev je nižje ljudstvo že zasedalo trdnjave vladajočega razreda od zakonodajnih zbornic do občinskih zastopstev. V mnogih državah so liste, katerih nosilci so bili zastopniki delovnih slojev, zbirale največ volilnih glasov. Vojska je sicer za nekaj let ta razvoj prekinila, ni ga pa preprečila, nasprotno, še po vojni so mase industrijskega in kmečkega proletarijata bile uverjene, da so si v štirih letih krvave vojne, ki so jo drugi povzročili, priborile pravico končno odločevati o svoji politični in gospodarski usodi.

Kar nenadoma pa je prišel obrat. Kakor da se je tekač sredi silnega zaleta tik pred ciljem ustavil in zrušil na tla. Pohod organiziranega proletarijata je bil nenadno ustavljen. Morda je še prezgodaj ugibati o vzrokih. Zelo verjetno je, da ni bil le en sam vzrok, ki je povzročil razpad organiziranih delavskih armad, ampak da jih je bilo več. Eden od teh je gotovo razcep proletarskih vrst zlasti pa brutalnost boljševeške revolucije, ki je s svojim krutim barbarstvom odbila tudi v lastnih delavskih in kmečkih vrstah vse, ki so imeli v slučaju socialnega prevrata kaj več izgubiti kakor pa zgolj »verige suženjstva.« In v to kategorijo spada domala ves Evropski proletarijat. Potem je nastopila strahotna gospodarska kriza, ki traja že peto leto in ji še tudi danes ni videti konec. Gospodarska kriza je razbila delavske organizacije, ker je polovico vseh organiziranih članov ostalo brez posla na cesti in so skoraj pošla prihranjen sredstva iz skupnih podpornih blagajin. Pomanjkanje in lakota je strla delavsko moralno. Sestrskani ljudje navadno ne delajo revolucij ampak se v stiski oprijemljejo sleherne možnosti zaslužka, da si ohranijo vsaj golo življenje.

To gospodarsko depresijo širokih delovnih mas, ki jo označuje posebno ostro 30 milijonov brezposelnih, je porabila socialna reakcija in se pod pretvezo, da je treba rešiti prvobitne nacionalne dobrine, vrgla na desoriturano delovno ljudstvo. Danes je že zgodovinsko dejstvo, da je kapital finansiral vse fašistične pokrete v Evropi in drugod po svetu in da so tudi Hitlerjevemu pokretu kumovali težki denarni strici od Kruppove do Stinnesovega industrijskega koncerna. Moč delovnega ljudstva pa ni v kapitalu temveč v njegovi zavesti in v številu. Zato je razumljivo, da je fašizem povsod, kjer je prišel na oblast, najprej odpravil demokratske pravice in svobosčine ljudstva, da ne more več izraziti svoje svobodne volje in eventualno z glasovnico v roki strmoglasiti neljubi režim. Razven tega je fašistična diktatura takoj organizirala tolpe plačane milice, da krote nezadovoljno ljudsko maso, ki brez svobodnega tiska, brez voditeljev, brez političnih pravic postaja predmet brezobzirne in ciničnega izrabljanja novih svoditeljev, kakor vidimo zadnje čase posebno v Nemčiji.

Fašizmi prav za prav niso imeli težkega dela. Danes proletarijat sam uvideva, da je bila zanj usodna nesreča, ker je imel tako nespodobne, največkrat celo podkupljive in korumpirane voditelje, ki so največkrat sami bili dobro situirani denarni magnati (a la Blum!) in zato po svojem duhu in srcu v istem taboru z najhujšimi kapitalisti, le da so si med seboj delili vloge. Eni so organizirali kapital, drugi pa proletarijat, a oboji so dobro zaslužili. Ti proletarski svoditelji se največkrat sploh niso brigali za duhovno in gospodarsko osamosvojitve delovnih mas, ampak so jih — sami prežeti najbolj grobe materializma — hujskali predvsem proti Cerkvam in jim ruvali iz sre vero in pravost, kakor da bi v tem bila rešitev proletarskega vprašanja!

Ne da bi se kakorkoli dotikali politične strani obstoječega stanja po mnogih državah, bo vsakdo priznal, da je danes delovno ljudstvo v strašni gospodarski in duševni krizi, da je globoko depimirano in daleč od vseh visokoletečih načrtov. Ni dvoma: vsi sloji so prizadeti z gospodarsko krizo, pa kljub temu kontrast med reveži in bogatini ni bil morda že davno ne tako oster kakor je prav v naši dobi. Sledimo samo enkrat pogledu brezposelnih, kako motre dobro obložene izlozbe; v tankih capah trepetajoče, ko spremljajo z očmi bogate in tople kožuhe; matere z lačnimi otroci v naročju, ki gledajo kakor hipnotizirane razstavljene kolace in belo pecivo. Mizerija civiliziranega naroda je nekaj strašnega! In kakšno bodočnost imajo brezposelniki? Koliko je mladih ljudi, koliko mladih inteligentov, ki v obupu in solzah besne radi usode! In koliko deklet, ki nimajo drugega sredstva, da si preskrbe živče, kakor da sebe prodajajo!

Vse to se godi v družbi, ki pravi, da je civilizirana — po svetu je še marsikje hujše kot pri nas — sredi katere se ubijajo Löwensteini, Eastmanni in Kreugerji radi milijard, ki so jih za pravili!

Kakšno stališče naj spričo takšnega bednega stanja delovnih stanov zavzamejo katoličani in Cerkev? Kaj mu narekuje čas? Znano je, da bi nekateri vladajoči protisocialni režimi radi porabili duhovno avtoriteto Cerkev kot figuro pero proti delavnemu ljudstvu, da pa se na drugi strani zlasti marksisti trudijo, prikazati Cerkev kot zavajenico kapitalizma proti proletarijatu. Najboljši odgovor takšnim nameram in klevetam je dala Cerkev s Pijevo okrožnico »Quadragesimo anno«, kjer je s tako ostrimi izrazi obsojena sleherni krivična eksploatacija delovnih stanov, kakor jih Cerkev morda že stoletja ni rabila. Cerkev je v pravem času in nedvomno spregovorila. Treba je le, da katoliškemu nauku sledi tudi katoličani. Bilo bi zmotno, ko bi se dali zava-

Nj. Vel. kralj v Zagrebu

Kraljev dan

Zagreb, 18. decembra. AA. Danes ob pol 3 popoldne je Nj. Vel. kralj v spremstvu dvornega maršala generala Dimitrijevića in adjutanta podpolkovnika Mušića obiskal Meštrovićevo galerijo na llici.

Pred vhomom v galerijo je kralja sprejel sam Ivan Meštrović. Nj. Vel. kralj je ostal v galeriji kake pol ure in si ogledal posamezne umetnine. Večina teh umetnin je kralju znana še od prej, zato se je zanimal predvsem za nova dela.

Čeprav je medtem kraljev avto stal v veži, se je kmalu po pločnikih okrog Meštrovićeve hiše zbrala velika množica, ki je Nj. Vel. kralja navdušeno pozdravljala.

Po ogledu Meštrovićeve galerije se je Nj. Vel. kralj v spremstvu adjutanta podpolkovnika Mušića odpeljal na sprehod do Sesvetih.

V Sesvete je Nj. Vel. kralj prispel malo pred 4. uro. Tu se avto Nj. Vel. kralja ni ustavil, marveč je takoj krenil nazaj. Kralja pa so spoznali otroci, ki so se tedaj vračali iz šole. Otroci so kralja takoj pozdravili in mu mahali z rokami. Na potu nazaj v Zagreb je kralja spoznala tudi skupina kmetov in mu priredila ovacije. Nj. Vel. kralj je dal ustaviti vozilo, nagovoril kmete in se z njimi ljubeznivo nekaj časa razgovarjal.

Dan kraljice

Zagreb, 18. dec. AA. Popoldne ob 3 se je Nj. Vel. kraljica v spremstvu dvorne dame gospe Švrljgove in ordonančnega častnika kapetana Adamovića odpeljala v zoološki vrt.

Kraljica je šla peš po Maksimiru do mostu, ki vodi v vrt. Tu je kraljico pozdravil upravnik Dragotin Cankl, malo kasneje je prispel tudi ravnatelj zoološkega vrta Omerzo.

Nj. Vel. kraljica se je posebno zanimala za način, kako so živali in zveri spravljene in kako se preživljajo. Zlasti se je zanimala za ribe, za slona, za leve in za ptice, čeprav je zdaj tudi v

Nj. Vel. kralja navdušeno pozdravljajo na kolodvoru v Zagrebu.

zoološkem vrtu veliko snega. Nj. Vel. kraljica je bila zelo zadovoljna, ker je našla, da je v zoološkem vrtu vse v najlepšem redu, da so živali dobro rejene in močne. Kraljica je ostala v zoološkem vrtu kakih 20 minut, nato pa se je vrnila na dvor.

Slovanski večer „Jadrana“

Belgrad, 18. dec. AA. Maršal dvora sporoča, da je Nj. Vel. kralj blagovolil prevzeti pokroviteljstva za »Slovanski večer«, ki ga priredi jugoslovansko napredno akademsko društvo »Jadrana« v Ljubljani, dne 13. januarja t. l. v Ljubljani.

Proslava kraljevega rojstnega dne

Kraljeva zahvala

Zagreb, 18. dec. AA. Nj. Vel. kralj je dobil na rojstni dan brzojavke od množestevinih osebnosti, društev in ustanov iz vse naše kraljevine. Po najvišjem nalogu je pisarni Nj. Vel. kralja čest izreči toplo zahvalo vsem osebnostim, društvom in ustanovam za rodoljubna čustva in izraženo zvestobo do Nj. Vel. kralja in kraljevskega doma.

(Iz pisarne Nj. Vel. kralja, št. 15.611, dne 17. decembra 1933, Zagreb.)

V Pragi

Praga, 18. dec. AA. CTK poroča: Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra prinašajo listi obširne članke s fotografijami Nj. Vel. kralja in kraljevske rodbine ter poudarjajo zasluge, ki jih ima Nj. Vel. kralj Aleksander za zedinjenje in konsolidacijo zavestne Jugoslavije.

Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra je jugoslovanski poslanik v Pragi g. Grisogono sprejemal čestitke v poslastištvo, svečanega sprejema pa ni bilo zaradi narodnega žalovanja za pokojnim bivšim predsednikom vlade Švehlo. G. Grisogono so čestitali člani diplomatskega zbora, zastopniki vlade in mnogo višjih uradnikov raznih ministrstev.

V Romuniji

Bukarešta, 18. dec. AA. Za rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra se je v tukajšnji ruski cerkvi vršilo večeraj svečano blagodenje, ki so mu prisostvovali poslanik Čolak Antič z vsem osebjem poslanstva, zastopniki dvora, člani tukajšnje jugoslovanske kolonije in delegacijami iz ostale države, vsi častniki 9. gardnega polka Nj. Vel. kralja Aleksandra, zastopniki vlade, vojaških in civilnih oblasti ter diplomatski zbor.

Po blagodenju je bil sprejem na jugoslovanskem poslanstvu, kjer je poslanik Čolak Antič sprejemal čestitke. Poveljnik 9. lovkega polka polkovnik Orasanu je pri tej priliki nazdravil Nj. Vel. kralju Aleksandru, nakar je poslanik Čolak Antič odgovoril z zdravico kralju Karolu. Poslanik

jati od trenutno vladajočih političnih in socialnih zablad v svetu. Bodočnost pripada delovnemu ljudstvu. Toda brez vsakega političnega računa zahteva od katoličanov njihova vest, da se postavijo na stran malih in trepetih. To je takorekoč zgodovinsko poslanstvo Cerkev. Odršenik, njen ustanovitelj, je kot človek pripadal revnemu, delovnemu ljudstvu. Sedaj o božiču se bomo posebno živo spominjali tega velikega misterija. Iz vrst proletarcev so bili tudi apostoli. In tako je ostalo od sužnjev in osvobodencev v Rimu do najrevnejših v Indiji in drugod po svetu do današnjega dne. »Bratje, le pogledjte, kakšni ste poklicani: ni veliko modrih po mesu, ne veliko mogočnih, ne veliko imenitnih!« (1. Kor. 1, 26) Tako je bilo v Pavlovih dneh v Korintu in je danes v Parizu, Berlinu, Rimu in tudi v naši domovini. Gros Cerkev tvori v vseh časih trpeče, delovno ljudstvo. Duhovniki katoliške Cerkev so do danes večinoma pobajali od delavskih in kmečkih roditeljev, istotako tudi škofje. V žilah cerkvene hierarhije se pretaka proletarska kri. Cerkev nima zato dolge poti do delovnega ljudstva, saj živi sredi med njim. Pozna vse njegove težave in deli z njim tudi svojo usodo.

Zato mora Cerkev in z njo katoličani biti na strani proletarstva brez ozira na trenutne politične konstelacije. Toda, ali je naloga Cerkev, da osvobodi proletarijat njegove gospodarske nevolje? Da in ne. V borbi političnih strank in razredov odklanja Cerkev vlogo politične stranke bodisi na strani vladajočih bodisi na

je pri tej priliki imel govor, v katerem je naglasil zasluge Nj. Vel. kralja Aleksandra za notranjo ureditev države in za dvig njenega ugleda v inozemstvu. Člani jugoslovanske kolonije so njegov govor burno pozdravljali.

Popoldne je bil v častniškem domu 9. gardnega lovkega polka Nj. Vel. kralja Aleksandra svečan sprejem. Pri tej priliki so v filmu o Jugoslaviji med drugim prikazovali tudi nedavno revijo čet na Banjici.

Ob 21 je radijska postaja priredila jugoslovanski večer, ki ga je otvoril jugoslovanski poslanik Čolak Antič. Za njim je prof. Mugur imel predavanje o Jugoslaviji, nato so pa predvajali več izbranih stvari iz jugoslovanske glasbe.

V Gradcu

Gradec, 18. dec. V počastitev kraljevega rojstnega dne je bil večeraj dopoldne na tukajšnjem jugoslovanskem generalnem konzulatu sprejem. Čestitke je sprejemal generalni konzul Hadži Georgjevič v družbi konzula Vršića. Na konzulatu so se zglasili deželni glavar dr. Pfusterschmid, nadalje ves konzularni zbor, in sicer nemški konzul dr. Tiedemann, švedski dr. Calligoris, italijanski dr. Nardy, madžarski dr. Reiter pl. Kaltenbrunn in nizozemski konzul dr. Wall. Konzul republike Urugvaj dr. Wieser se je brzojavno oprostil. Na konzulat je prišla tudi v lepem številu kolonija jugoslovanskih akademikov, prav tako so se zglasili predstavniki jugoslovanske čitalnice v Gradcu; nadalje generala v p. Karel Čanič in Grivičič ter major v p. Heim. Po uradnem delu je generalni konzul pogostil naše akademike.

V Grčiji

Atene, 18. dec. AA. Snoči je jugoslovanski poslanik g. Boško Hristić z gospo priredil velik sprejem v vseh prostorih jugoslovanskega poslanstva. Sprejemu je prisostvovalo okoli 300 povablencev iz najodličnejših atenskih slojev. Navzočni so bili predsednik vlade Tsaldaris z gospo, podpredsednik vlade z gospo, vojni minister Kondilias in ostali člani vlade ter vsi šeji opozicijskih strank. Dalje

strani brezpravnih. Njeno kraljestvo ni od tega sveta. Njena vloga ni, da kakor varstveni zid ščiti pred pravice visokih, ne pritiče pa ji tudi ne, da v socialnih revolucijah nosi naprej rdečo zastavo. Če bi Cerkev hotela biti politična stranka, bi njena podpora in pomoč delovnim slojem postala zelo problematična. Kajti ona more pa drug kakor na političen način storiti več za delovno ljudstvo in mu zagotoviti trajne socialne pridobitve. Cerkev mora biti duševni kvas v družbe, postati mora duhovna vzgojiteljica vseh družabnih razredov. Naj si kak gospodujoč razred, ali skupina, ali stranka kakor že uredi svoje politične pravice in gospodarske ter delovne razmere, ako pri tem ne bo pravičnosti in ljubezni do bližnjega, bo vse skupaj zgrajeno na pesek in le kratkotrajne vrednosti. To pa ni tisto, kar si more želeli delovno ljudstvo. Samo v narodu, ki je pravno soliden in močan, je mogoče izvesti družabne reforme trajne vrednosti, ki bodo prišle v korist gospodarsko šibkejšim slojem. Naš čas zahteva poglobljeno duhovno in vzgojno delo med delavstvom a prav tako tudi med drugimi ljudskimi plastmi. Kajti moč, ki nas bo v resnici notranje osvobodila in zbližala, bo vse stanove še preje morala — prenoviti z novim duhom.

Toda nikar ne prezirimo: Klub fašizmu in vsemu drugemu je delovno ljudstvo na pohodu in mu pripada bodočnost. Cerkev in katoličanom se ga ni treba bati, ampak naj ga — ljubijo.

so prišli gg. Mihalakopoulos, Papanastasiu, Metaxas, atenski metropolit Hrisostomos, generalniti, mnogi univerzitetni profesorji, zastopniki atenske akademije, več književnikov in veliko število časnikaarjev ter ves diplomatski zbor. Med gosti je bil tudi znani francoski letalec Costes, ki se savno mudi v Atenah.

V Zenevi

Zeneva, 18. dec. AA. Včeraj so v Zenevi svečano proslavili rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra. Dopoldne je tukajšnji generalni konzulat kraljevine Jugoslavije priredil svečano službo božjo v ruski cerkvi. Obrede je opravil ruski škof g. Serafim ob asistenci več svečnikov. Blagodarenju so prisostvovali pooblaščen minister g. Fotić s sopogo, uradniki kraljevske delegacije in generalnega konzulata, člani tukajšnje jugoslovanske kolonije in jugoslovanski študentje tukajšnje univerze. Zenevski listi so v včerajšnjih številkah objavili slike Nj. Vel. kralja Aleksandra in članov kraljevskega doma. Snoči sta pooblaščen minister Fotić in gospa priredila zelo uspel sprejem. Udeležili so se ga člani diplomatskega zbora, akreditiranega pri Zvezi narodov, višji nameščenci Zveze narodov, zastopniki vlade zenevskega kantona in uradniki kr. delegacije in generalnega konzulata ter mnogo tukajšnjih odličnikov.

V Turčiji

Ankara, 18. dec. AA. Za rojstni dan jugoslovanskega kralja prinaša poluradni list »Hakimije-timiliye« prisrčno pisan članek, v katerem proslavlja praznik prijateljske Jugoslavije in med drugim pravi:

Voditelj jugoslovanskega naroda, ki je bil velik vojak, je znal kot državnik iz Srbije, izčrpane v avetovni vojni, ustvariti veliko Jugoslavijo. Kralj je napravil konec neplodnim borbam političnih strank in popolnoma zedinil svojo državo, nato je pa smoteno delal za povečanje ugleda svoje države v inozemstvu in izpolnil ideal svojega naroda, pri čemer je delal za ohranitev miru in dobrih sosednjih odnosov. Danes se Jugoslavija predstavlja Balkanu in srednji Evropi kot država, ki stoji v službi miru. Za svoje zavidanja vredno in pomembno mesto, ki ga Jugoslavija danes ima med drugimi narodi, se mora v prvi vrsti zahvaliti iskrenemu sodelovanju svojega vrhovnega voditelja z narodom.

Racija v Zagrebu

Zagreb, 17. dec. AA. Uprava policije poroča, da so njeni organi pri opravljanju običajne racije našli davi v Štosevi ulici v Zagrebu v hiši št. 4 v pritličju na tri sumljive in predkaznovane osebe. Ko so jih zagledali, je eden izmed njih pri legitimiranju iznenada potegnil revolver in enega policijskega agenta ubil, drugega pa ranil.

Potem so vsi trije skušali zbežati, pa so dva od njih na ulici s pomočjo zbranega občinstva prijel in odvedli na policijo. Tretji je pobežnil, toda danes popoldne so ga našli v Veliki Gorici in ga aretirali ter odvedli na upravo policije v Zagrebu. Preiskava se z uspehom nadaljuje.

Kralj Boris pojde v Romunijo

Solija, 18. dec. AA. Listi poročajo, da obišče kralj Boris Bukarešto 12. ali 21. januarja 1934. Kralja Borisa bo pri tem uradnem obisku na romunskem dvoru spremljal tudi predsednik boigarske vlade Mušanov. Po dosedanjem načrtu ostane kralj Boris v Romuniji 4 do 5 dni. Po Bukaresti bo skupno s kraljem Karlom odšel na Sinajo.

Grčija vstopi v balkanski pakt

Atene, 18. dec. m. Sedaj je tudi uradno sporočeno, da bo zunanji minister Maksimos odpotoval v Pariz v sredo ob 6 zjutraj in bo svoje potovanje prekinil v Belgradu za en dan, da se sestane z jugoslovanskim zunanjim ministrom Jeltičem. Kar tler potovanja minisirskega predsednika Caldarisa v Belgrad in Bukarešto, trdijo tukajšnji listi, da bo Caldaris ob tej priliki sporočil jugoslovanski vlad, da bi Grčija stopila v event. balkanski pakt. V Belgradu bo Caldaris s merodajnimi krogi prav tako razpravljaj o grško-bolgarskih odnosih in o težavah, ki ovirajo sporazum z Bolgarijo. Zaradi tega so nekateri politični krogi mnenja, da bi Jugoslavija v tem vprašanju prevzela posredovalno vlogo.

Zagrebska vremenska napoved: Pretežno oblačno z lokalnimi padavinami. Mraz bo še trajal drin.

Anglija sili v Francijo da sklene nenapadalni pakt z Nemčijo

London, 18. decembra. b. Angleški poslanik v Berlinu se je mudil z angleškim državnim tajnikom za zunanje zadeve Simonom v soboto in nedeljo na Vasi. Davi sta se oba vrnila v London. Danes dopoldne je bila seja ministrskega odbora za razorožitveni problem, ki ji je predsedoval MacDonald in katere se je udeležil tudi angleški poslanik v Berlinu, ki se nocoj odpotuje na svoje mesto v Berlin. Diplomatski sodnik »Daily Telegraph« je po informacijah, ki jih je dobil, kakor se zatrjuje, na merodajnem mestu zvedel, da se pogajanja zadovoljivo razvijajo in trdi, da se v londonskih diplomatskih in političnih krogih presojajo izglede za direktna pogajanja med Nemčijo in Francijo mnogo bolj ugodno, kakor pred enim tednom. Merodajne diplomatske osebnosti so omenjenega sodnika »Daily Telegraph« prebrčale, da v Londonu od srca priznavajo nemški predlog za sklenitev nemško-francoskega sporazuma o nenapadanju. Istočasno pa se naglašja, da angleška vlada odklanja garancijo takega pakta, ker je trdno sklenila, da ne bo prevzela nobenih obveznosti, ki bi prekoračile obveznosti po lokarnskem paktu. V tem smislu bo angleški poslanik v Berlinu po nalogu angleške vlade informiral kancelarja Hitlerja.

Enako optimističen je laburistični »Daily Herald«, ki je prepričan, da Francija ne bo odbila nemških predlogov, temveč da se bo z razumevanjem pogajala z Nemčijo, da tako reši razorožitveno konferenco in Zvezo narodov. Popolnoma nasprotujoča pa so si mnenja ostalih vodilnih londonskih listov, v prvi vrsti konzervativnega »Morning

Posta« ter »Daily Mail« in »News Chronicle«, ki ugotavljajo, da akcija angleške vlade, ki gre za ustvaritvi, boljših odnosov in sporazuma med Parizom in Berlinom, ni dosegla doslej prav ničesar, najmanj pa v razorožitvenem problemu. Tudi izglede za bodočnost niso ravno rožnati. Nasprotno merodajni angleški krogi so se na podlagi dobljenih informacij preprčali, da se odpor Francije še stopnjuje.

»Daily Mail« čuje, da je angleška vlada pripravljena, da dovoli Nemčiji 200—300.000 mož milice, kakor tudi gotovo orožje, toda v londonskih uradnih krogih prevladuje vtis, da Francija nima namena, da pristane na ponovno oboroževanje Nemčije v kakršnikoli obliki in številu ter radi tega odklanja tudi nemški pakt o nenapadanju. Radi tega bo morala angleška vlada v najkrajšem času preusmeriti svojo bodočo evropsko politiko in tudi ta sklep lahko povzroči mnogo iznenadenja.

In pakt štirih?

London, 18. decembra. b. Agencija Reuter poroča, da je Nemčija zadovoljna z italijanskim predlogom, da se skliče konferenca na temelju pakta štirih zapadnih vlesil, ki naj bi se je udeležili Italija, Nemčija, Velika Britanija in Francija ter eventualno tudi druge vlesile. Nemška vlada stavlja kot pogoj za sklicanje te konference zahtevo, da se pred sestankom konference vlesil doseže preliminarni sporazum med vsemi zainteresiranimi državami o najvažnejših vprašanjih, o katerih bi se na tej konferenci razpravljalo.

Katoličani in nova vlada v Španiji

„Treba končati s protiversko Kdo bo podpiral Lerrouxovo vlado? politiko!“

Pariz, 18. dec. Sprčo sijajne zmage katoliških strank pri zadnjih volitvah je zanimivo vprašanje, kakšno stališče bodo katoličani zavzeli nasproti novi Lerrouxovi vladi in nasproti republikani sploh. Katoličani so volili za več strank, večina je oddala svoje glasove zmerni stranki, ki jo predstavlja »ljudska akcija«, in ki jo vodi Gil Robles; drugi so zopet volili tradicionaliste in monarhiste, ki so v opoziciji proti republikani sploh. Jedro katoliškega političnega gibanja pa je zapadeno na vsak način v ljudski akciji, ki ima največ poleta, a obenem vodi v resnici realno politiko. Že Gil Robles je izjavil, da nima njegova stranka proti republikani kot takšni, to je proti ustanovi republike same, nič, da priznava dovršeno dejstvo republike, zahteva pa, da se republika odpove sedanji nekrščanski politiki in preganjanju katol. cerkve.

Katoličani priznavajo republiko

Še večjo pozornost je zbudil članek, ki ga priobčuje katoliški list »El Debate«, in ki vsebuje navodila katoličanom, kako naj se vedejo v novem položaju. »El Debate« pravi, da so se španski katoličani nasproti republikanskemu režimu ravnali po priporočilih Leona XIII. in v smislu izjav sv. očeta ter španskih škofov po proglasitvi republike. »El Debate« navaja te izjave, v katerih je bilo katoličanom priporočeno, naj sprejmejo državno oblast v obliki, kakršna dejansko obstoji, in sicer z lojalnostjo, ki je značilna za kristjana, in da naj lojalno sodelujejo v javnem življenju. List navaja tudi encikliko »Dilectissima Nobis« in zaključuje svoja izvajanja takole: »Katoličanom se ni torej prav nič težko prilagoditi republikanskim ustanovam; do danes je ustavo, temeljne zakone in vladno delo nadaljal divji protikatoliški duh. Nujno je, da vladavina dokaže z besedami in z

dejanji, da v španski republiki lahko Cerkev živi spodobno življenje, da se njene pravice spoštujejo, da lahko vrši svoje božje poslanstvo.«

Ta članek je zbudil veliko pozornost, še posebej, ker je bil napisan v času, ko je prejšnja vlada podala ostavko in ko je radikal Lerroux sestavljal novo vlado. Čeprav niso katoličani šli v novo vlado, jo bodo prav lahko podpirali, seveda pod pogojem, da se dosedanja protiverska politika popolnoma opusti. To je jasno razvidno iz pisanja omenjenega lista. Gil Robles je takoj izjavil, da se popolnoma strinja z mislimi, ki jih je razvil »El Debate«, in je omenil, da se te povsem krleže z mislimi, ki jih je te dni podal »Osservatore Romano«.

»El Debate« je seveda razočaral skrajne monarhiste in tradicionaliste. Tako je monarhist Goicoechea smatral za potrebno, da takoj ugotovi, da se izvajanja lista »El Debate« ne krijejo povsem s stališčem Sv. stolice. Načelnik parlamentarne skupine tradicionalistov grof de Rodezno je dejal, da članka sicer še ni prebral, v ostalem pa velja zanj geslo: »V Rimu vera, doma politika«. S tem je jasno povedal, da se njegova skupina ne bo ravnala po navodilih španskih škofov in Sv. stolice, temveč, da bo nadaljevala boj proti republiki.

Teroristi zaorli

Madrid, 18. dec. b. Policija je v Saragosi na nekem tajnem sestanku prišla člane centralnega odbora anarhistično sindikalne organizacije, ki je v zadnjem času vodila teroristično akcijo po vsej Španiji. V tem odboru je bila vključena tudi neka ženska. Pri preiskavi je policija našla veliko število propagandnega materiala in razne dokumente, iz katerih se vidi, da je bilo za nedavni puč skritega mnogo orožja in municije.

Austrija - korporativna država

Dunaj, 18. dec. c. V vladnih krogih se trdi, da bodo v najkrajšem času uknjene, potem pa na novo ustanovljene delavske zbornice kot del korporativnega sistema v Avstriji. Ta odredba je očitno naperjena proti socialnim demokratom, za katere so bile delavske zbornice močne trdnjave, iz katerih so vršili svojo propagando. Trdi se, da bodo uknjene tudi nekatere druge delavske ustanove, v katerih so prevladovali socialni demokrati. Te odredbe so v zvezi z zahtevami heimwehrovcev, ki zahtevajo borbo na dve strani, namreč proti narodnim socialistom in socialnim demokratom. Heimwehr v zadnjem času ne nastopa toliko proti narodnim socialistom, ker so njihove ideologije skoraj popolnoma enake, temveč zahteva bolj borbo s socialnimi demokrati, ki so v Avstriji po vojni zasedli mnogo važnih mest. Videti je, da je napoved borbe proti socialnim demokratom posledica zadnjih sestankov voditeljev Heimwehra in dolgih konferenc dr. Dollfusa s knezom Starhembergom in da je dr. Dollfuss popustil, kar se tiče socialnih demokratov.

... in fašistična?

Dunaj, 18. decembra. k. Na včerajšnjem kongresu Heimatschutzja v Amstetenu je vodja dr. Alberti imel govor, ki je povzročil pozornost tisk. Dr. Alberti je podal referat o sedanji politični situaciji v Avstriji in se posebno zavzemal za fašizem pobijajočo demokracijo. Rekel je, da

Maršal Poliorek - umrl

Celovec, 18. dec. b. Včeraj je umrl tukaj feldmaršal Oskar Poliorek, ki je pred nekaj dnevi slavil svoj 80. rojstni dan. Poliorek je znan kot guverner Bosne in Hercegovine ob času atentata na prestolonaslednika Franca Ferdinanda ter kot poveljnik avstrijskih čet na srbski meji v letu 1914.

Iz Irske

London, 18. dec. Včeraj so v Westportu na Irskem aretirali generala O'Duffyja, voditelja irskih fašistov.

Poljsko-jugoslovanska liga

Varšava, 18. decembra. m. Danes so se tukaj sestali delegati poljsko-jugoslovanske lige ter sprejeli sklep, da se bodo zaradi pozitivne turizma v obeh prijateljskih državah ustanovile potovalne razstave lovarskih izdelkov poljske in jugoslovanske industrije. Ta razstava bo imela tudi namen, da naveže tesnejše stike med pristaniščem Gdinjo in našimi pristanišči na Jadranu.

se bo mogel v Avstriji uvrstiti samo oni, ki bo konsekventen nosilec fašizma. Samo s pomočjo fašizma se morejo premagati vse današnje težkoče v državi. Fašistična ideja je cilj Heimatschutzja, ki bo za njeno idejo založila vse svoje sile v zavesti, da samo fašizem jamči za avstrijsko svobodo in neodvisnost. Dr. Steidle je včeraj na kongresu emigrantskih organizacij Heimwehra v Innsbrucku izrekel govor, da obrambne zveze čvrsto stojijo za dr. Dollfussom. Dostavil je: »Mi želimo, da se v Avstriji ustvari trajen mir.«

Dollfuss in Heimwehr

Dunaj, 18. dec. AA. Vest, ki jo je priobčila berlinska »Vossische Zeitung«, da bo bivši trgovski minister in voditelj Heimwehra Jacanovic v kratkem imenovan za avstrijskega poslanika v Berlinu, kaže, kakor mislijo v tukajšnjih političnih krogih, da se je dosegel popoln sporazum med vladno in heimwehrovsko politiko.

Avstrija-Italija

Dunaj, 18. dec. AA. Listi poročajo, da so bila v soboto v Rimu zaključena trgovinska pogajanja med Avstrijo in Italijo. Avstrijska delegacija se je vrnila sredi na Dunaj. Besedilo sporazuma pride na dnevi red prihodnje seje ministrskega sveta, samo pogodbo pa bo mogoče podpisati še ta mesec.

Zivinarska razstava

Belgrad, 18. dec. m. Na včerajšnji konferenci delegatov naših bolgarskih, romunskih in madžarskih živinarjev, ki je bila o priliki prve mednarodne živinarske razstave, se je sprejela resolucija, v kateri se med drugim naglašja, da bi bilo potrebno, da bi se v vseh gori omenjenih državah ustanovile živinarske zveze. Te zveze naj bi se potem vključile v svetovno živinarsko zvezo. Resolucija nadalje izraža željo, da bi naj merodajni krogi v vseh teh državah polagali vse pozornost na razvoj živinoreje ter da bi ne delake težko pri sklepanju raznih carinskih in tarifnih pogodb pri izvozu živine. Nadalje se v resoluciji zahteva, da se zraza skupnih interesov živinarstva v omenjenih državah prične skupna akcija in sodelovanje za skupen nastop napram ostalim uvoznim državam v Evropi. Za realiziranje teh sklepov se je ustanovil posebni komitet s sedežem v Belgradu, ki ga sestavljajo zastopniki omenjenih držav.

Dunajska vremenska napoved. Pretežno oblačno, na več krajih megla, nagnjenje k enegu. Temperatura se bo zvišala.

Razdelitev bednostnega sklada

Gospod ban je po zaklišanju tozadevnega širšega in ožjega odbora bankega sveta in upoštevajoč gospodarske razmere in socialne prilike posameznih okrajev in mest odredil, da se sredstva Bednostnega sklada dravske banovine porazdeli na sledeč način:

1. Za vzdrževanje, preureditve, preložitve in novogradnje cest (vse v tisočih dinarjev): okraj Brežice 150, Celje 250, Črnomelj 100, Dolnja Lendava 70, Gornji grad 50, Kamnik 130, Konjice 90, Kočevje 190, Kranj 90, Krško 155, Laško 300, Litija 240, Ljubljana 140, Ljutomer 160, Logatec 170, Maribor desni breg 195, Maribor levi breg 140, Metlika 80, Murska Sobota 100, Novo mesto 220, Prevalje 130, Ptuj 230, Radovljica 100, Slovenjgradec 120, Šmarje pri Jelšah 220, Škofja Loka 90, ter mesta Celje 60, Ljubljana 350, Maribor 175, Ptuj 10.

2. Za regulacije in melioracije (v tisočih dinarjev): okraj Brežice 20, Celje 45, Dolnja Lendava 15, Gornji grad 30, Kamnik 20, Kočevje 80, Krško 50, Laško 80, Litija 50, Ljubljana 15, Logatec 30, Murska Sobota 50, Prevalje 40, Ptuj 20, Slovenjgradec 30, Šmarje pri Jelšah 25.

Ljubljanska drama: Kulturna prireditve v Crni mlaki

Pavla Golie »Kulturna prireditve« je izšla že v knjigi in sicer v založbi, ki upošteva najprej umestnostno merilo, zato bi bilo o književni vrednosti drame treba še posebej govoriti. Knjiga daje že nekako pravico do odra, vsaj zelo verjetno je, da gledališče sega po kolikor toliko priznanih delih. V pričujočem primeru sem bil zase v dvomu, zakaj iz knjige si »Crne mlake«, nisem želel na odr. In vendar se je pokazalo, da je pisana samo za oder in da je pisatelj v svoji umestnostni neinteresanosti dobil dobrega režiserja in igravce. P. Golie navadno rad nekaj pove: v mladinskih igrah marsikaj pristranskega, v »Kralju brezpravni« je hotel celo več povedati kakor izraziti — v »Kulturni prireditvi« je samo izrazil, kar je hotel povedati. Niš ni iskal novega ne globokega, ampak je vsem znane stvari na vsem znan način nabral v teatralno burko in tuptam v najbolj svobodno komiko upodobil tipiko in nakazal motive naših kulturnih prireditev. Kdor bi tu ugovarjal z bontonom in principi o umetnosti, bi se prepiral z delom, ki bi mu s smehom odgovorilo. Da je samo na sebi popolnoma nedolžno in da smeh sam že vse pove. Zato ima delo klub občini domači satiri preveč teatralno tipičnega, dnevnega, absolutno burkastega. Tipika se navaja kakor igračka, domislek proži domislek in vse osebe nam predstavljajo kulturno »zajednice« »Crne mlake«. Kje je ta mlaka? Ne v Ljubljani ne na deželi, ampak pri nas je. Ni pa, da bi ugovarjali, ne zaradi resnice ne zaradi umetnosti. Golie je hotel pokazati, da je svoboden dvotipen in spreten teatralik (razen prvega dejanja). »Narobine« se je izkazal kot učinkovito sredstvo, narodne čednosti, zlasti ljubezen do prijateljev našega naroda, da so se preko vseh nesreč pokazale nezlomljive. In kulturna prireditve?

Igro je pripravil g. višji režiser O. Šest in jo izdelal preko same tipike v igro značljiv, teatraliki je dal tudi mnogo izrazitosti. Zato gledavca nepresnano zanima in premaga celo njegovo nerazpoloženje. Posebno drugo dejanje je izredno odlično; vsa skupna igra živi v posameznih sredstvih in v celoti. Skoraj celotni dramski zbor ima dovolj prilike, da se potruji in tipični in individualni smešnosti in da pomaga delu do dobre uprizoritve.

Pri tej priliki bi si dovolil glede sporeda pripomniti tole: Še dvakrat nam je bilo obljubljeno Claudelovo »Oznajenje«, ki je izrazito božična igra. Pri napovedi je gledališko vodstvo gotovo resno mislilo, da delo uprizori, zdi pa se, da tega morda več ne misli, ker pripravila druga dela. Neradi bi verjeli, ko bi ga nam obljubilo tretje.

Smučarski dom »Ljubljane« otvorjen

Bled, 17. decembra.

S popoldanskimi in z večernimi vlaki so prišli včeraj odlični predstavniki smučarskih ednic na Bled, da prisostvujejo prazniku Sm. K. Ljubljana, ki je danes otvoril svoj ponosni dom. Cesta z Bleda do Mrzlega studenca je popolnoma izvožena in smučarji so bili za svojo pot nagrajeni že zvečer z veličastnim pogledom na največjo smuško postojanko, katere svetloba je ožarjala

Utrinki

MRAČNA STATISTIKA.

Pred nekaj dnevi je bila objavljena statistika, iz katere je razvidno, da ima v posledcu umorov Čile prvo mesto na svetu. V letu 1932 je bilo izvršenih nič manj kot 2913 umorov med prebivalstvom, ki šteje komaj 4.500.000 ljudi. Poopredno se torej zgodi vsake tri ure v Čile en umor. V primeri s drugimi državami je statistika naslednja: Čile torej 2913 umorov, (na 10.000 približno 61), Sao Paulo 192 (19), Združene države 10.617 (8.50), Belgija 186 (2.33), Nemčija 1223 (1.88), Francija 620 (1.48), Španija 180 (0.74), Anglija 151 (0.38) Holandija 23 (0.03).

Pri tej statistiki so zavidanja vredne tiste države, ki so čim bolj na koncu lestvice.

IZ BLIZNJEGA VZHODA.

V Iraku gradi Anglija ogromno letalsko bazo. Znano je slemeljeno Angležev, da v XX. stoletju pomenijo v zraku isto, kot so v XIX. veku pomenili na vodi. V Dhibanu so pričeli graditi letališče, v katero bodo letos vložili 300.000 funtov sterlingov. Celotni izdatki bodo znašali 1.500.000 funtov sterlingov. Zgrajeno bo letališče v petih letih. Ko je Anglija 1930 sklenila pogodbo, s katero je priznala njegovo neodvisnost, je bilo tudi dogovorjeno, da bo Anglija demontirala letališča v Mosul in Bagdadu in sprevela material do 1937 na novo mesto. Medtem je pa pričela graditi novo ogromno letalsko bazo v Dhibanu. Dhiban leži na zapadnem bregu Efrata. Letališče gradi 5000 mož pod vodstvom angleških inženjerjev in oficirjev.

Strategičen pomen omenjena baza je tolikšen, da si Angleži prav nič ne pomišljajo radi velikih stroškov. Seveda je v zvezi s drugimi vojaškimi napravami na vzhodu. Dosedaj ima Anglija v Iraku štiri zračna brodograjska letališča in sicer v Hinaidi, Mosulu in Shaiba-ju, potem pa oddelek letal za preskrbo pitne vode v Hasi. Pod istim zračnim poveljstvom za vzhod stojijo zračna brodograjska letališča pri Kairi, Helvanu in Karthumu (Egipci). Prav tako tri eskadrate vojnih letal v Ammanu, Ismaibiji in Ramlehu. Kdor pogleda na karto, lahko vidi, da ima Anglija razmeroma ozko mrežo zračnih oporišč na vzhodu in da v par urah lahko na katerokoli ogroženo točko lahko zbere znatno število svojih zračnih sil. Novo oporišče bo združevalo kot nekaka centralna točka vsa ta letališča in varovalo na eni strani Suez, po drugi pa ogromne daljnovode za nafto, ki tečejo iz Mosula skozi puščavo do Haife in Tripolija ob Sredozemskem morju. Kdor ve, da vojna mornarica vedno bolj uporablja nafto za gorilno sredstvo, vidi, kako daleč naprej misli Anglija.

3. Za asanacijo in preskrbo s pitno vodo: okraj Kočevje 115.000 Din.

4. Za zavarovanje in urejevanje hudournikov (v tisočih dinarjev): okraj Gornji grad 70, Krško 75, Ljubljana 30, Logatec 40, Radovljica 50.

5. Za prehrano onemoglih, brezposelnih in njihovih rodbin, skrb za otroke (v tisočih dinarjev): okraj Brežice 8, Celje 8, Črnomelj 4, Dolnja Lendava 5, Gornji grad 4, Kamnik 6, Konjice 5, Kočevje 10, Kranj 5, Krško 8, Laško 60, Litija 45, Ljubljana 8, Ljutomer 6, Logatec 6, Maribor desni breg 8, Maribor levi breg 6, Metlika 3, Murska Sobota 5, Novo mesto 10, Prevalje 5, Ptuj 10, Radovljica 5, Slovenjgradec 5, Šmarje pri Jelšah 7, Škofja Loka 3, ter mesta Celje 10, Ljubljana 100, Maribor 50, Ptuj 5.

6. Za prispevek k vzdrževanju javnih kuhinj in humanitarnih ustanov (v tisočih dinarjev): okraj Laško 60, Litija 45, ter mesta Celje 8, Ljubljana 50, Maribor 25 in Ptuj 5.

7. Za zaposlitev višje kvalificiranih brezposelnih 450.000 Din.

pravilčno zasneženo okolico. Kdor je dom poznal le s slik, je bil veselo presenečen.

Danes ob 12 je otvoril otvoritveno svečanost klubov predsednik g. Ante Gnidovec, ki se je spomnil dvojnega praznika: rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra, kateremu so navzoči navdušeno vzklicali, in otvoritve smučarskega doma, ki je trajen spomenik slovenske organizatorne sposobnosti in pravega sportnega idealizma. G. predsednik je pozdravil vse navzoče in posebej vse predstavnike: g. Gorca kot zastopnika ministra za telesno vzgojo g. dr. Hanžeka, dalje kot zastopnika Zveze sportnih zvez in njenega predsednika g. dr. Hadžija; g. dr. Orla kot zastopnika g. bana dr. Marušiča; zastopnika JZSS g. dr. Kmeta; g. Marinka za LZSP in GZSP; g. Cesarja za SPD; g. Komarja kot zastopnika Ilirije; kopirniškega župnika g. Jožeta Kresa; blejskega župana g. Vovka in druge. V svojem govoru je g. Gnidovec poudaril obbo gospodarsko in telesnokulturno korist doma in se je zahvalil vsem faktorjem, ki so pripomogli, da se je zamisel kluba izpremenila v dejstvo. Posebej se je zahvalil Pokojniškemu zavodu v Ljubljani za posojilo, kr. banki upravi, industriju Westenu iz Celja, arh. Mesariju, stavbenikom Zupanu in Slavcu, inž. Matonoviču, časopisju in vsem, ki so z žulji svojih rok in s svojim znanjem pomagali pri gradbeni akciji. Dom naj postane zatočišče vsem pravim sportnikom.

Pred obredom blagoslovitve je izpregovoril kopirniški župnik g. Jože Kres: Veselite se, ko kronate svoje požitvalne napore, veselite se, ko pomagata svojim domačinom, ko pomagata meščanom, ki bodo uživali tu božjo naravo!

Po otvoritvi doma se je vršil v veliki obednici slavnostni banket, pri katerem so posamezni predstavniki izrazili v svojih govorih čustva zahvale in spoštovanja klubu, ki je z novim domom storil velepomembno delo za napredek slovenskega smučarstva. Po banketu so se na povabilo šefa g. Kende ml. vsi gostje vpisali v spominsko knjigo, nato pa se podali deloma na solnčne terene, deloma pa na idealen smuk proti Bledu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 18. dec. m. Z današnjim jutranjim brzovlakom je odpotoval iz Belgrada ljubljanski knezoškoof dr. Rožman, ki se je po opravihi svoje škofije mudil v Belgradu nekaj dni.

Belgrad, 18. dec. m. V 7. polož. skupino je napredoval na drž. dvoraz. trgovski šoli v Celju prof. Josip Ažman. — Z redom sv. Save I. stopnje je odlikovan častni adjutant Nj. Vel. kralja in diviz. general v rezervi Rudolf Maister. — Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je napredoval v 6. pol. skupino lektor za ruski jezik prof. Preobraženski, dosedanj kontraktualni lektor za ruski jezik na isti fakulteti. — Premeščen je na gimnazijo v Sremskih Karlovcih dr. Albin Vilhar, dosedaj na realni gimnaziji v Nikšiću. Premeščen je Josip Prijatelj, učitelj na ljudski šoli v Vel. Laščah za učitelja v Goticenu. — Na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je postavljen za kalkulatorja s pravicami uradnika 7. pol. skup. pri zavodu za meteorologijo in geodnamiko Franc Blane, arhivski uradnik 8. pol. skup. — Upokojen je dr. Marko Ipavic, bankni svetnik 4. pol. skupine pri kr. banki upravi v Ljubljani. Nadalje je upokojena Vida Podrebršek, učiteljica v St. Jerneju. — Za kanclista 9. pol. skup. pri okrož. sodišču v Mariboru Anton Senevvald, uradniški pripravnik 9. pol. skupine pri istem sodišču.

KONTRASTI.

V »Osservatore Romano« (19. 11. 1933) evatamo: »Nedavno je bil v Parizu pogreb dveh znamenitih mož. Način, kako sta oba mrla bila popeljana na svojo zadnjo pot, je pri udeležencih vzbudil jako različne občutke. Prvi pogreb prof. Calmette-ja, ki je živel in tudi umrl kot kristjan, se je vršil v cerkvi sv. Janeza Krstnika. Kardinal Verdier, ki je obiskal tudi umirajočega, se je udeležil peke črne mase in je truplu pred pokopom v podzemski grobnici še enkrat podelil slovesno absolucijo. Pogreb je na vse navzoče napravil močeno vtis, čeprav ni bilo zraven nič uradnega aparata. Udeleženci so čutili v svojih srcih onko sladko žalost, ki je značilna za katoliške verske pogrebe s pomembnimi in tolažitimi molitvami. — Pri drugem pogrebu — biskupa ministra Painlevéja — pa ni bilo ne križa, ne sveč, ne duhovnikov. Poč pa je marširalo vojaštvo, državno uradništvo, poslanci, senatorji, ministri in predsednik republike so spremljali mrla v Pantheon. Teško je popisati bolečo žalost take ceremonije. V tej stari cerkvi, ki je danes profanirana, ostane človek čisto hladen, ko vidi, da je žigilni iz nje vsak verski simbol. Ogromna trikotna, ki visi iz kupole, le še podpira žalosten lajstističen utis. Vsak ima utis, da lega v grob zastopnik generacije, ki je hotela žetiti brez Boga. Res, slaba tolažba je, biti pokopan na državne stroške, če pa se to zgodi za ceno večnega dušnega zveličanja.«

Celje dobrotniku človeštva

Akademija v proslavo 100letnice ustanovitve Vincencijeve konferencije

Celje, 18. decembra.

Pred sto leti je bil v Parizu položen temelj prvi Vincencijevi konferenci. Ustanovil jo je mlad akademik Friderik Ozanam. Da se tudi Celje odloži spominu tega moža, ki je s svojo ustanovo, katere je danes razpredena že po vsem svetu, storil za človeštvo toliko dobrega, kakor nobena druga dobrodelna organizacija, je odbor Vincencijeve konference sv. Danijela v Celju sklenil, da prazni ta jubilej na čim svečanejši način.

V nedeljo 17. decembra se je vršila v veliki dvorani Ljudske posojilnice Akademija, ki je bila v vsakem oziru na višku. Akademijo je otvoril salonski orkester pod vodstvom g. Leonardona. Izvajanje je bilo zelo dobro, zato tudi občinstvo ni štedilo s priznanjem. Kvintet pevskega društva Celjski Zvon je zapel štiri pesmi. Vse skladbe so bile podane precizno in točno. Uspeh ni izostal, kar je pričal topel in enodušen aplavz s strani občinstva. Pri akademiji sta sodelovala kot solista g. prof. Močan in uradnik Ljudske posojilnice g. Koran. Oba sta izvedla svoji partiji izvrstno. Na klavirju ju je spremljal g. dr. Brglez. Pri akademiji smo imeli priliko slišati tudi mladega in zelo nadarjenega umetnika na violini Viherja, učenca violinskega virtuozu g. ravnatelja Sancina. Viher je

krasno igral na mojstrsko izdelani violini, ki jo je napravil g. ravnatelj Sancin. Viher je igral tehnično in z globokim razumevanjem, zato je navdušil številno navzočo občinstvo. Pri klavirju je spremljala mladega umetnika odlično ga, Mirca Sancinova. Kakor glasbeni del akademije, tako je bil tudi ostali del na višku. G. prof. Kovačič je v izklesanem in ledrnatem govoru podal občinstvu sliko velikega dobrotnika človeštva Friderika Ozanama. Akademijo je zaključil igrokaz v enem dejanju »Siroti«, ki je prav primeren za take prireditve in katerega so dovršeno podali vsem dobro znani igralci.

Po uradni delu se je g. predsednik Mihečič v imenu konference zahvalil vsem, ki so pripomogli, da je akademija v vsakem oziru uspešno tako sijajno. Zahvalil se je tudi vsem dobrotnikom, ki so prispevali na pomoč Vincencijevi konferenci, da ji je moglo obdariti za božič 157 pomoči potrebnih, predvsem knegoškofskiemu ordinariatu v Mariboru, kr. banški upravi, Ljudski posojilnici v Celju in celjski okoliški občini ter drugim, ki vedno radi potom konference podpirajo rezeže.

Bila je res lepa prireditev, kakršnih bi si še več želeli.

Na poti v domovinsko občino umrla

Središče, 17. decembra.

Veselo Marija, 38-letna služkinja, je v svojih zdravih, mladih letih služila v tuk. okolici, največ pri samih trdnih gruntarjih. Ker ni štedila s svojimi telesnimi močmi, so jo povsod radi imeli. Toda z leti jo je zdravje zapu tilo, postala je božastna. Kot take so se je začeli ljudje braniti, njen dom je postala cesta. Reva je tavalja iz kraja v kraj, dokler je ljudje niso našli te dni onemoglo na cesti v Pušencih. Pobrli so jo ter prepeljali v njen domovinsko občino Vodrance, a prvo noč je našla zavetje pri neki revni družini v Godenincih, toda ko so jo drugi dan hoteli izločiti na njej določenem zadnjem bivališču, so ugotovili, da jim je med potjo umrla. Mrtvašnica središkega pokopališča ji je nudila zadnje stanovanje, med tem, ko je kot »Čankarjev hlapec Jernej« zastopal iskala v življenju svoje pravice. Upamo, da jo je našla pri Onem, ki ne pozna razlike med stanovi in razredi.

Oviran železniški promet

Zaradi neprestanih snežnih viharjev močno trpi železniški promet v vsej državi. Na liški progi divja med postajama Gračac in Zrnanje silovit snežni vihar. Kljub temu se promet na tem delu proge še vzdržuje. Zelo nevaren pa je položaj bolj v notranjosti, zlasti med postajama Lokve in Fužine, kjer sta v eni pretekli noči dva tovorna vlaka ostala v snegu. Sebe po večurnem naporu se je železniškim uslužbencem posrečilo, da so toliko očistili progo in odklopili vagona, da sta mogla vlaka nadaljevati pot. Na liški progi leži sneg mestoma 2 do 2½ m visoko. Na postaji Plase je te dni vihar prevrnil tri 15 tonske vagona, ki so bili naloženi z blagom. — Tudi na drugih progah je promet otežkočen in imajo vlaki večurne zamude.

Boj na življenje in smrt z ledom

Pri Bački Palanki je te dni za las manjkalo, da se ni sredi Donave pripetila strašna nesreča. Dva velika čolna, nabito polna ljudi, sta dopolne zapustila breg Donave pri Iloku, da bi dosegla nasproti breg pri Bački Palanki. Čeprav so veslali v obeh čolnih izurjeni veslači, sta vendar čolna kmalu prišla v velike težave. Zašla sta med ogromne mase ledu, ki sedaj plavajo po Donavi in ki so grozile, da bodo čolna strle. Led je gnil oba čolna vzdolž Donave. Nevarnost je bila tem večja, ker je divjal silovit snežni metel, ki je onemogočal vsak razgled. Po purnem naporu med boj z ledom in snežnim viharjem se je naposled veslačem enega čolna posrečilo, da so dosegli breg 5 kilometrov niže, kakor so nameravali, drugi čoln pa je dosegel breg 9 km proč od kraja, kakor navadno. Potniki v obeh čolnih, med katerimi so bile tudi ženske, so bili na pol mrtvi od mraza in strahu in so morali nato še par ur hoditi v največjem snežnem metelju, da so dospeli do Bačke Palanke.

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska

Peovski koncert v Preserju

Ljubljana 18. decembra.

Našim vsem ne manjka pevcev, povsod je dovolj pevcev in pevk, saj ni župnije, da ne bi imela že dobrega pevskega zbora; saj imajo že celo posamezne vasi svoje močne, dobre zборе, ki lepo napredujejo. Treba je le, da pride v kraj primerno zmogljiv in podjaten pevovodja, ki zbore pevske družine krog sebe.

Prav lep zgled nam je Preserje. Dolgo ni bilo čuti odzoda glasu. Kdo bi bil mislil pred tremi, štirimi leti, da imajo tam v eni vasi ali dveh toliko dobrih, vnetih pevcev in pevk.

Pa je prišel gospod Mirko, zaklical, povabil in na en sam klic se mu je odzvalo nad 30 pevcev in pevk. In so začeli krepko, resno, kakor bi hoteli vse zamujeno dohiteti, kakor bi hoteli z žilavo energijo nadomestiti to, česar še niso znali, ker niso imeli voditelja. In uspeli so, izvrstno so uspeli. Na praznik so imeli koncert. Ni bil to prvi, o ne: že spomladi so ga imeli in poleti v juniju so šli s pesmijo v Begunje pri Cerkljici. In slušatelji so se čudili: dolg program so odpli na pamet s izredno točnostjo. Poleti so se pripravili v sredi največjega dela, za veliki stadionski koncert, in sicer so prevzeli izmed obeh nalog težjo, ki je bila namenjena samo boljšim in najboljšim zborom.

In ko je Pevska zveza pela svoj koncert Kristusu Kralju, so seveda krepko sodelovali z vsemi člani in z vslo ljubeznijo in vnetjem. Prav lepo je vso to ljubezen, vso to požrtvovalnost in disciplino poudaril v svojem pozdravu med koncertom zastopnik Pevske zveze.

Ves ta čas pa so mislili zopet na se: pripravili so program, ki so ga odpli na praznik. V meš. zboru je prav hvaležno donel Vodopivec: Boter polž: lepo in sveže je bila ritmična Schrabova: Potrkani ples, za njima nista zaostajali Aljaževi: Ne zveni mi in Ne tožim. Jerebova: Pričakovanje je zaključila petje mešanega zbora, na kar je nastopil moški zbor krog 20 pevcev, ki so odpli štiri pesmi, in sicer: Sattnerjevo: Na planine. Ta pesem je ritmično lahka, ker je zelo melodiozna in homofona, a je glasovno za tenorje naporna v drugem delu. Pa so jo prav lepo zapeli in vzdržali v prav prijetnem falzetu, da ji ni bilo kaj oporekati.

V Aljaževi: Na dan, je bil bariton malce šibek in je bilo čuti malo nervoznosti, pa ob tako toplem občutju, kakor je dihalo iz zbora, je taka malenkost kar utonila. Adamičevi: Lucipeter ban je sledila Rožančeva: Roža. Obe sta bili prav lepo zaokroženi in primerno interpretirani.

O zboru vobče velja, da je prijetno ubran v vseh glasovih posamično in vobče. Zveni lepo, ni nikakih zaletavanj, ne sili nihče v ospredje, ni ga glasu, ki bi hotel vidno voditi, vsi so lepo spleteni v eno samo črto. Ker pojo vse na pamet, je izreka jasna in pažnja prav dobra in doseže umni pevovodja vsako zamišljeno fineso. Gospod Mirko vodi zbor smiselno, mirno, med njim in zborom je popoln sporazum. Od take družine smemo pričakovati lepih uspehov.

Za konec je sledila še Lavtizarjeva Mlada Breda, ki je vsebinsko in glasbeno malo šibka,

Božič v Bohinju

Bohinj ni samo lep v pomladnem cvetju, ko dehtijo po koscih šarnirce, ne samo takrat, ko se v poletni vročini hladimo v jezerskih valovih, ne samo v jeseni, ko odpada zlato-rumeno listje, ko že na obronkih Bogatina kraljuje zima in je v Bohinju še topla jesen. Bohinj je lep in očarljiv najbolj takrat, kadar ga pokrije snežena odeja. Ob lepem Bohinjskem jezeru pri Sv. Janezu stoji hotel SPD Sv. Janez. Skrbna gospodinja Marica je pripravila sobane in intimne prostorčke za božične goste. SPD je za zimsko sezono znatno znižalo prispevke za kurjenje sobe, tako da lahko tudi skromen smučar preživi božične praznike v tem hotelu. Saj je znano splošno, da je gospodarica prava strokovnjakinja, kar se tiče gastronomije. Poleg tega bo v božičnih praznikih tečaj za smučarje. Ravno od Sv. Janeza ima smučar lahek dostop do lepih terenov, bodisi, da se povzpne na valovito pobočje Rudnice ali da napravi izlet v Voje, v to tiho zimsko kraljestvo. In ko se spopolni v svoji stoki, mu je na razpolago najlepša in največja skakalnica v bližini hotela. Naravnost idealen je izlet s smučkami čez Senožeti in Kosenice proti Bistrici, tudi okolica Stare Fužine nudi več kot dovolj terenov za smučanje.

Druga zimska postojanka koncem Bohinjskega jezera je hotel Zlatorog, čigar lastnik je tudi SPD. Tudi hotel Zlatorog se pripravlja za božično sezono, saj pa bo Zlatorog najbolj važno izhodišče za one, ki bodo odhod napravili izlet na Planino, na Kraj, k Sedmerim jezerom ali pa k novi postojanki TK Skale na Voglu. Kdor pa je še bolj v pričetku te smučarske umetnosti, se bo zadovoljil s terenom okrog hotela v obširni Ukanci. Tudi za ta hotel, ki je prava idila v zimi za Bohinjsko jezero, velja znatni popusti za prenočišče v zakurjenih sobah. Na skupnem ležišču samo 8 Din.

Njegov kašelj moti,

in on čuti, da ga cela okolica nerada gleda. To mu ni potrebno, ker se da kašelj ozdraviti s:

KRESIVALOM.

KRESIVAL bistveno cenejši! Sedaj samo Din. 32.— po steklenici.

a za po deželi dosti primerna. Zbor ima malo dela, solistične vloge ne nudijo pevcev bogve kaj prilike. Kvartet je bil tako lepo ubran in je tako dobro pel, da ga pač moramo posebej omeniti. Sicer je teklo vse ves čas gladko brez najmanjšega spodkljaja, tako da zaslužijo vsi sodelujoči primerno pohvalo.

Dvorana je bila polna in kar toplo ti je pri srcu, ko vidiš tako-le v dvorani združeno vso vas ali dve, ki ti tako iskreno spremlja vsak glas vsako kretnjo na odru, da kar čutiš zlatost med proizvajalcem in pevcem. V mestu nam tega manjka. Pevovodji in zboru iskreno čestitam

Prepričani smo, da bodo letos zlasti božični prazniki v Bohinju nudili vsem posetnikom kar največ užitka. Ze samo bivanje ob tistem jezeru, sprehodi ob obrežju jezera skozi zasnežene gozdove, bajni smučarski tereni in povsod tople zakurjene sobe s prvovrstno hrano in pijačo po nizkih cenah, vse to jamči posetnikom obilo užitka. Nudi se tudi lepa prilika za vožnjo s sankami okrog Bohinja. Ni bolj primerne in legega zimskega izleta, kakor sestri v enoprežne sanke in se ob zvokih kruguljkov potegnili skozi gornjo dolino v Srednjo vas, Češnjico in Jereko, skozi Vintgarso sotesko proti Bistrici in nazaj do Sv. Janeza ali do Zlatoroga. Spretnosti si bodo pa privoščili posebno delikateso za smučarja t. j. skijoring.

Kdor je preživel par dni pozimi v kraljestvu Zlatorogovem, ta bo gotovo tudi letos sklenil preživeti počitnice v Bohinju. Novo otvorene višinske postojanke nudijo najlepše izlete iz Bohinja. Vse te postojanke smučar doseže v enem dnevu in se zvečer zopet vrne bodisi v Zlatorog ali k Sv. Janezu. Poleg omenjene zimske postojanke na Voglu, na Planini na kraju, pri Sedmerih jezerih je tudi velikega pomena postojanka Smučarskega kluba Ljubljana pri Mrzlem studencu. Kako lahek je dostop n. pr. iz Bohinja čez Koprivnik do Mrzlega studenca ali po obratno izlet z Bleda do Mrzlega studenca (3 ure in pol) in od Mrzlega studenca po lepih planinah proti Koprivniku na Jereko, skozi Srednjovas k Sv. Janezu. Ta izlet bi priporočali slehernemu smučarju za božične praznike ali pa za novo leto, ker ga lahko absolvira v dveh dneh. Prijatelji narave in zimskega sporta za božične praznike v naš Chamonix k Bohinjskemu jezeru.

liko manjšim deležem. Večina pa je s sneženo obilico nezadovoljna. Saj marsikoga skrbi, kako bo grel svoje stanovanje skozi tako dolgo zimo, kakor se obeta. Velikanski kupi snega ginejo polagoma z najbolj prometnih cest. Brezposelnih za- lužijo s kidanjem te dneve marsikaj in precej časa bo še dela. Reva pa so mlekarice, ki dovažajo iz okolice mleko na ljubljanski trg: prav tako kmetice, ki vozijo na zelenjadni trg zelenjavo. Na Vodnikovem trgu je skoraj izumrlo vsako življenje. Vsako jutro pripelje komaj desetina običajnih prodajalcev na saneh svojo robo v mesto in še potem porazlože zelenjavo po zamrzjenih mizicah. Ni mnogo kupčije. Zlasti hudo je, če se zopet oglašajo sneg, ki zelenjavo polagoma pokriva. Ni prijetno stati vse dopoldne na snegu in čakati na kupce, ki tako na redko prihajajo. Nobena obutev, pa naj bo še tako topla, ne zaleže. Zato večina kaj hitro pospravi svojo robo in jo odpelje zopet nazaj. Za par dinarjev, ki bi bili tako težko prislужeni, se v resnici ne splača prinesiti domov hudih ozeblin, a praznike se bo trg najbrž nekoliko poživil, vendar ne kaže, da bi postal tako živahen kakor prejšnja leta. Sneg in mraz bosta zadržala doma tako kupce, kakor tudi prodajalce.

Adam Milkovič

Spoznanje

I
Bil je Stefan sin gora, dolin, polja, in ko je koso klepal svoje dni, je zmirom zraven pesmi pel. Pa je prišlo nekoč, prišlo je kakor od neke daleč, splazilo se je v njegovo dušo in ga je vabilo... Stefan se je naslonil ob rošno koso in se zagledal v megleno daljo, v mesto, v svet... Tam neke se mu je smejala sreča, od mladosti je nosil zanj odprto srce, pa je ni bilo, doma je ni bilo in Stefan je zahrepenel po tujni.

Bile so noči, čiste in jasne. Ob takih nočeh je Stefan prepeval s fanti na vasi. Ob oknu je stala Alenka in za rožmarinom skrivala svoj bali obraz. O ta Alenka! Črne oči je imela n svetle, plave lase. Kadar je šel Stefan mimo njenega okna se je zmirom ozrl vanj, da bi videl, tiste črne oči, Alenkin obraz. In ob večerih, tihih nočeh, takrat ko so gorele na nebu bele luči, je tulikokrat prihajal pod njeno okno. Takrat da ob takih trenutkih je bil srečen, drugače nikoli...

Oni večer pa ji je rekel: »V svet pojdem, Alenka.«

»V svet pojdeš?« je ponovila ona. »Res pojdeš?«

»Res,« je dejal Stefan, »ali pa boš pozabila name?«

»Stefan!«

Sklonila je glavo in s solzo v srcu odšla od okna. Stefan je ostal sam in je bil žalosten. Gledal je v nebo in srce se mu je natežaj odprlo.

»Alenka! Potiho jo je poklical. Dolgo je ni bilo in ko je že mislil oditi, je stopila za rožmarin

»Stefan! Doma ostani! Kaj poreko mati! Edini sin si, kaj bodo sami počeli?«

Dolgo je gledal molče vanjo, potem je rekel: »Alenka, kaj bi doma? Premalo je zemlje, premalo polja, I pa, saj se vrnem!«

Še ga je prosila Alenka — ampak Stefan je odmahnil.

»Vse sem že uredil, prepozno je. In pa, kar predolgo že mislim na tujino. Vem, ti mi ne obož zapustila — če pa ti Tomaž kaj poreče, ne veruj mu!«

Na nebo so se prikradle megle, prikrue drobne lučke in solzo v Alenkinih očeh. Tedaj, prav tedaj so tam gori za vasjo zapeli fantje veselo pesem v tiho noč. Alenka je stopila od okna in zahtela v dlani, Stefan pa je odšel fantom nasproti...

Dolgo so peli tisto noč. Tudi pod Alenkino okno so prišli, in Alenka je prav dobro čula, da je med njimi tudi Stefan. Zadnjo so zapeli tisto otožno:

Soča voda je šumela,
mesec je na nebu s'jal,
ti pri oknu si s'lonela,
ko sem jaz slovo jemal...

Dnevi beže... Prišel je čas, Stefan se je udal klicu tužine, zavrgel je koso, zatajil v sebi mater, Alenko in rojstno vas in z odprtim srcem odšel v megleno daljo, v svet — za srečo, življenjem — denariem.

Na zadnjem griču je obstal. Od tam je še mogel videti na Strme Rebri. Potem je hitro odšel po klancu nizdol.

II

Štirideset se jih gnete v vagonu. Mimo okna žvižgajo goreče saje. Stefan aloni z obrazom na po-

joči šipi in gleda, kako drvi, kako hiti črna pošast v tujino, daleč v svet — za denarjem...

Tujina.

Večer je. Baraka. V zakajeni sobi štirideset rdečeličnih fantov, mladih, krepkih — vsi so utrujeni, vsi molče. Še oni dan so vriskali in prepevali po polju, po gorah in dolinah, sedaj pa so tako plahi, kakor da jih je strah nečesa, Bog ve česa. Ani žde sklonjeni po slatnih ležiščih, drugi posedajo zaprti sami vase po kovčkih, ti zopet strme skozi okno v črno noč in oni pišejo svojem, materi, prijatelju, dekletu morda — in nad vsemi gori svetla luč in od daleč silijo v to mrtvaško tiho nerazumljivi vzkliki ljudi, udarci kladiv, rohnenje strojev in pošastni žvižgi siren.

Tudi Stefan je napisal pismo. Da so dobili delo le nekateri, je pisal, da bo kopal v zemlji rudo in da je truden, je povedal v pismu. Potem ga je zaprl in se sklonil nad njim. Kako daleč pojdejo te vrstice! Domov pojdejo, domovi! Tja, kjer je ostala mati, kjer je Alenka... In kako daleč je sedaj od njih oni! Skoraj da mu je postalo ob tej misli težko... Sklonil je glavo prav do mize, v duhu poklical Alenko in ji rekel:

Kaj delaš, Alenka? Jočeš? Zakaj jočeš?

Hudo mi je, pravi ona.

Alenka, saj mislim zmirom nate! In zmirom bom mislil, v črni jami, v jasni noči — zmirom. Na Strme Rebri pa prinesem denar, denar, Alenka! Grunt bom kupil in dva konja, belca dva, Alenka! Alenka pa še vedno joče. In ko jo pokrije megla, začne Stefan mater — tudi ona joče.

»Haló!«

Stefan se vzdrami. Nekdo z modro čepico na glavi ga potegne za rokav. Visok je, Stefan gleda vanj. Oni ga vprašuje nekaj v tujem jeziku, pa ga ne razume. Oni pa pači v jezi obraz, kri mu sili vanj, njegove oči postanejo velike, bele.

(Dalje)

Liublianske vesti:

Avtorska zaščita in ljubljanski komponisti

Podpisani slovenski komponisti in glasbeni avtorji smo deloma danes, deloma že davno izstopili iz Avtor-Centrale S. Bakarčič, oziroma iz Centralne zadruge jugosl. avtorjev in smo pristopili ponovno v »Udruženje jugosl. muzičkih avtorov« (UJMA), kjer smo bili člani že od začetka osnovanja tega društva.

Smatramo za svojo dolžnost, da ob tej priliki podamo javnosti razloge, ki so nas privedli do tega.

Naše večletne izkušnje so nas poučile, da ni zaščita avtorskih pravic v tej obliki, v kakršni se pri nas dosedaj izvršuje, škodljiva samo za avtorje, temveč tudi za prireditelje. Mi smo trdno prepričani, da bo šla zaščita avtorskih pravic čisto takrat po dobri poti, ako bodo to zaščito izvrševali avtorji sami tako, da med njimi in interesi ne bo več posredovalcev, ki bi delali za svoj račun. Smatramo dalje, da je UJMA (Udruženje jugosl. muz. avtorov) kot naše najstarejše avtorsko društvo in razen tega kot matica in predstavnica najvažnejših imen jugoslovanske muzike, v prvi vrsti poklicana, da avtorsko zaščito reorganizira in v bodočnosti samostojno izvaja. Dalje ugotovljamo, da je dosedanja praksa zastopanja avtorskih pravic po tretji osebi, ali po društvu, ki z avtorji nima idejno ničesar skupnega, privedla

do tega, da se ni mogla do sedaj niti ena točka načrta avtorjev za strokovno socialno zavarovanje izvesti (n. pr. posmrtni, podporni, pokojninski fond itd.), ampak celo nasprotno: naše domače avtorsko združenje se je moralo zadolžiti in ta dolg bi morali člani odplačevati iz svojih lastnih sredstev.

Z ozirom na vse to smatramo za svojo sveto dolžnost, da služimo ideji, ki ne gre samo za tem, da reši le strokovno vprašanje naših avtorjev, temveč tudi za tem, da pripomore avtorskemu zakonu do spoštovanja in do potrebnega razumevanja, s čimer bi prenehala tako za avtorje, kakor tudi za prireditelje škodljiva borba.

Pozivamo vse naše enakomisleče tovariše, da nam v tem našem prizadevanju pomagajo. Prepričani smo, da bodo to v interesu dobre in poštene stvari, tudi storili.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1933.

P. Hugolin Sattner, Stanko Premrl, Ferdo Juvanec, Anton Jakl, dr. Pavel Kozina, Ivo Peruzzi, Mihael Rožanc

* Večina ostalih ljubljanskih komponistov je enako izjavo podala že spomladi.

Nič skrbi

Uporabna božična darila, božično opremljena od 50.— Din dalje: bluže, obleke, pižame, srajce itd.

Manufakturna SOUVAN

Mestni trg št. 24.

Konj zdivjal v pogreb

Ljubljana, 18. decembra.

Danes okoli štirih popoldne je prišlo na Sv. Petra cesti do mučnega in skrajno neprijetnega dogodka, pri katerem bi moglo priti še do hujše nesreče, kakor se je že zgodila. V bližini Stritarjeve kavarne je šel voz posestnika Selana z Bizovika, na vozu pa sta sedeli dve ženski, Selanova žena Marija, ki je perica, ter njena mati. Konji pa so se naenkrat splašali ter zdivjali v pogreb, ki je prav tedaj prihajal mimo ter že zavil okrog vogala. Splašeni konji so se zaleteli v mrtvaški voz ter ga prevrnili, tako da je tudi krsta s pokojnikom padla na tla. Šipe na vozu so se razbile, les pa se je tudi nekoliko pokvaril. Preplašeni pogrebci so se hitro umaknili v stran. Z voza s preplašenimi konji sta padli obe ženski ter je dobila 37 letna Marija Selanova resne poškodbe na glavi. Ljudje so ranjeno žensko pobrali ter jo prenesli v stran in telefonirali po reševalni avto. Medtem pa so postavili mrtvaški voz zopet na kolesa ter naložili krsto, ki ni bila poškodovana. Zdivjana konja sta se v svojem besnenju zalekla še v Kušarjevo trafiko na vožalu ter tudi tam ubila eno šipo. S težavo so konja pomirili. Mrtvaški prevoz se je nato v redu nadaljeval, čeprav je imel mrtvaški voz razbite šipe. Dogodek je napravil na številne pogrebe težak utis. Policija je uvedla preiskavo, kdo je dogodek zakrivil. Mestni pogrebni zavod trpi na poškodovanem vozu znatno škodo. Voz je bil III. razreda, vendar pa so šipe tudi na njem precej drage.

Kaj bo danes?

Drama: Zaprt.

Opera: Zaprt.

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Reisljeva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24 in dr. Kmel, Dunajska cesta 41.

Do petka

zvečer oddane obleke v kemično čiščenje, plisanje, barvanje, pranje in svetlolikanje perila izgotovi sigurno do BOŽICA

Jos. Reich

tovarna

© Karitativna zveza v Ljubljani vlnudno vabi vse prijatelje krščanske dobrotelčnosti, zlasti še člane Vincencijevih in Elizabetnih konferenc, k prihodnjemu karitativnemu predavanju, ki bo drevi ob 8 zvečer v beli dvorani hotela Union. Predaval bo g. ravnatelj msgr. dr. Jože Debevec o temi: »Nova zapoved in apostolskih časih. Vstopnine ni.

© Vincencijeva konferenca na Gradu priredi kakor vsako leto tako tudi letos na božični dan, dne 25. decembra popoldne ob 5 božičnico za otroke revnih družin. Konferenca sicer ne bo mogla obdarovati otrok kot prejšnja leta, vendar jim hoče pripraviti nekaj božičnega veselja s kakimi malenkostnimi darili. — Želijo bi obdarovati tudi nekatere revne družine. Med stanovalci na Gradu so namreč nekežere družine, ki imajo po 9, 6, 5 in 4 otroke. Starši pa so deloma bolni ali imajo pibel zaslužek ali pa so celo brezposelni. V tej revščini bi jim prav prišel vsak še tako skromni dar. Zato prosimo usmiljena srca, da bi prispevala kot vsako leto tako tudi letos svoje darove na Vincencijev konferenco na Gradu. Darove sprejema dr. Lambert Ehrlich, univ. prof., Semeniška ulica 2. II. nadstropje.

Božicek dobro ve, kje se kupi po cenl. Zato nabavlja bonbone čokolado deserte in kekse izključno le pri **BONBONIERE**

nasprot glavni nošti

© Šiškarji! Vabimo vas k predavanju, ki se vrši v torek, dne 19. decembra ob pol 8 zvečer v osnovni šoli. Govori višji sadjarski nadzornik gosp. Humeč. Povabite tudi vaše znanec! Z veliko udeležbo pokažimo zanimanje za gospodarski napredek!

© Hrvaško sodobno likovno umetnost bo obravnaval na današnjem predavanju akad. slikar prof. Ljuba Babič. Predavanje, spemljano z mnogimi skopiplanimi slikami, bo ob pol sedmih v dvorani mineraloškega inštituta na univerzi. Vabimo vse prijatelje lepih umetnosti, da pridejo poslušat zagrebškega gosta.

© Primarij kirurškega oddelka, specialist za kirurgijo dr. Božidar Lovrič ordinira dnevno od 2 do 4 v Knafljevi ulici 10, II. nadstropje.

© Uprava Zdrženja mesarjev in klobasničarjev v Ljubljani obvešča cenj. občinstvo, da bodo mesarski lokali in stojnice v nedeljo in ponedeljek, dne 24. in 25. decembra t. l., cel dan zaprte, zato bodo pa odprte v soboto, dne 23. decembra t. l., do 19. ure. Priporočamo vsem, naj si nabavijo pravočasno meso za zgoraj navedena dneva.

© Dr. Janko Hajner ne ordinira od 19. decembra 1933 do preklica.

© Tramvajska dela v sredi mesta se kljub ostremu mrazu in snegu marljivo nadaljujejo, čeprav ne seveda s istim tempom, kakor ob normalnem vremenu. Delavci morajo dele stare proge pred škofijo in na Krekovem trgu segrevati s kokosnimi pečmi, da sploh morejo odkopati tračnice iz zamrznile zemlje. Zelo težko pa je delo s polaganjem novih tračnic, ker zahteva mraz izredne previdnosti. Zaradi mraza se bodo dela pri končni zgradnji tramvajske proge zavlekla najbrže do srede februarja.

devetdesetletnemu skladatelju Janu Levoslavu Belli. Na programu je bila med drugimi kantata za veliki orkester, zbor in solo »Čudni razbojnik«, ki jo je 90 letni skladatelj prav za to priliko napisal klub svojim letom, in kanata »Janoškova svatba« od istega skladatelja. Njegov sin Rudolf pa je skomponiral očetu za 90 letnico »Variacije«, ki so se tudi na tem večeru predvajale prvič. Bella je samouk, a že v 70—80 letih preteklega stoletja je glasbena Praga v njem gle ala nadaljevalca Smetanovega dela v narodnem slovanskem duhu. Njegovo glasbeno delo se je gibalo v vzdušju wagnerskega romantizma. A ni bilo na Slovaškem v tistih časih mesta za take ljudi, ki so kaj obetali. Odšel je za kruhom na Sedmograško v Veliki Sibinj in tam ostal od l. 1881. do l. 1921. kot dirigent mestne godbe in profesor na tamošnjih evanđelskih šolah. Vsa ta leta ni izvršil nič za Slovaško. L. 1890. je skomponiral prvo slovaško opero »Kovač Wieland«. Za libreto je vzel Wagnerjevo načrt za opero istega imena. A to delo je bilo predvajano šele po prevratu l. 1926. v Bratislavi. V tej operi je uresničil svoj wagnerovski ideal. Sele po prevratu so znanstveniki opozorili nanj in ga poklicali domov. Kako je doma ves oživel, kaže dejstvo, da je l. 1922. napisal radostno kantato »Janoškova svatba« na besedilo slovaškega pesnika Jana Botta. — Slovaki vedo, kaj jim je dal skladateljski genij Jana Levoslava Belle, in ga temu primerno proslavljajo.

»Slovaške smeri umetnostne in kritične« je naslov reviji, ki jo je začelo izdajati v oktobru t. l. »Društvo slovaških pisateljev« pod uredništvom svojega predsednika pesnika Jesenskega in pesnika Lukáča. Ta časopis naj bi bil pozorišče velikemu razmahu slovaške umetnosti v naših dneh.

© Smučarska sezona se močno pozna tudi pri nedeljskem železniškem prometu. V soboto zvečer in v nedeljo jutraj je odrinilo skoraj z vsemi vlaki v razne smeri več sto smučarjev ter so nekateri kupci izgledali, kakor pravi arzenali smučij in drugega orodja. Priljubljena pa ni samo Gorenjska, temveč se vedno bolj uveljavljajo dolenski hribi. Mnogo smučarjev je odšlo tudi z vlakom do Prešerja in od tam na Rakitno, kjer je idealen smučarski teren. Tudi avtobusi so, odkar so vzpostavljene avtobusne zveze, vedno polni smučarjev.

© Okoli 8000 Din na dan zaslužijo sedaj brezposelni delavci, ki kidajo in odvažajo z ljubljanskih ulic sneg. Dosedaj so kidali sneg že štiri dni, torej so zaslužili okoli 32.000 Din. Vsak brezposelni zasluži na dan 32 Din. Nekoliko se bodo ti dinarji brezposelnim že poznali, zlasti sedaj, ko smo tik pred prazniki. Med tem, ko je lani postavka v mestnem proračunu za čiščenje snega z ulic ostala sko-

Mariborske vesti:

Autobus - tramvaj - trolleybus

Avtobusni vozni park mariborske mestne občine je že skoraj 7 let v neprestanem obratu in radi tega že silno izrabljen. V izrabljenosti vozil tiči tudi vedno manjši donos avtobusnega prometa. Radi tega se na merodajnih mestih že dalje časa študira potreba obnove voznega parka in vzporedno s tem tudi vprašanje nadomestitve avtobusnih vozil z drugimi, ki bi obratovala ceneje. Govorilo se je v javnosti že o uvedbi tramvajev, ki naj bi nadomestili avtobuse na mestnih progah. Ugotovilo pa se je, da se tramvaj izplača le v večjih mestih z nad 50.000 prebivalci. Za manjša mesta pride v poštev le avtobus ali takozvani trolleybus, s katerim so prišli v zadnjem času v večjih mestih nadomeščati tudi tramvaj. Pri tem električnem avtobusu odpade tramvajaska proga, ki zahteva mnogo investicij, ker vozi vozilo na avtomobilskih

© Uspela božičnica. Tukajšnja Krščanska ženska zveza je priredila v nedeljo popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke božičnico, ki je v vsakem oziru uspela. Prireditve je počastil s svojo prisotnostjo prevzvišeni knezoškof dr. Ivan Tomažič. Dvorana je bila nabito polna občinstva, ki je z zanimanjem in priznanjem spremljal izbrani in posrečeni spored prireditve. Magdalenski pevci pod vodstvom organisa g. Hauptmana so skrbeli za vzorno p. ednašane pevске točke, male Klarice in križarji pa so pod vodstvom p. Konstantina naštudirali dve mični igrici: »Pastirski pred nebeskimi vrati« in »Siroti«. Slavnostni govor je imel prof. P. Živornik. Prevzvišeni vladika dr. Tomažič je izpregovoril tehtine in vzpodbudne besede, ki so se vsem prisotnim začrtele v srce. Zaključek je tvorila razdelitev daril in licitacija božičnega drevesca. Obdarovanih je bilo 186 revnih žen in otrok, skupna vrednost daril, ki so jih marljive članice deloma zbrale, deloma pa oskrbelo vodstvo iz društvenih sredstev, je skoro 10.000 Din. Požrtvovalnost in delavnost Krščanske ženske zveze na polju javne dobrodelnosti zasluži največje priznanje.

© Pogreb blažopokojne solske sestre Emanuele Trstenjak bo danes popoldne ob 14 iz hiše Zaloeti — samostana v Strossmajerjevi ulici na pobrezko pokopališče.

© 60 letnica uglednega moža. Te dni je praznoval svoj 60 rojstni dan upokojeni policijski okrajni nadzornik gosp. Ivan Kralj. K lepemu življenjskemu jubileju naše iskrene čestitke.

Vse železniške karte dobite po originalnih cenah brez vsakega pribitka pri

P U T N I K U

Maribor, Aleksandrova cesta 35. Konce, menjalnica. Telefon in. 21-22. Oficijski potovalni biro.

© Glasbena Matica gre v Bolgarijo. Mariborska Glasbena Matica je prejela iz Sofije laskavo povabilo k sodelovanju na turneji, ki jo pripravljajo nekatera povabljena jugoslovanska pevška društva v Bolgarijo.

© Ugodnost za potujoče občinstvo. Prodajalnice voznih kart tukajšnje Tuškoprometne zveze (Putnik) bo znanprej odprta ves dan nepretrgoma od 8 do 18. ob nedeljah in praznikih pa od 8 do 12.

© »Razgled« izšel. Izšla je prva številka novega tednika »Razgled« na 8 straneh. List urejuje Fr. Knaflič.

© Apel hišnih posestnikov. Nabiralne pole mestne pomožne akcije je zavrnilo 72 hišnih lastnikov. Društvo hišnih posestnikov je naslovilo na te trdovratneže ponovno prošnjo naj se odzovejo klicu mestne pomožne akcije.

© Dipl. phil. ki so v Mariboru, naj se čimprej javijo med uradnimi urami Borze dela za inteligenčne poklice v njeni pisarni. Vsi oni, ki so se prijavili za instrukcije, naj takoj sporoče, ali obvladajo francoščino.

© Normalen promet. Mestni avtobusni promet razglaša, da vozijo od danes naprej avtobusi na vseh poželežskih progah normalno.

© Tiskarski škratejci nam je ponagajal v poročilu o občnem zboru Mariborskega zgodovinskega

Cenjeno občinstvo vlnudno vabim dne 18., 19. in 20. decembra na

poskusno kuhanje kave

Opozorjam na izredno lepe doze za spravljanje ¼ kg kave. — Krasno božično darilo!

S spoštovanjem

Motoh Bogomir, Ljubljana, Vodnikov trg 5

raj nedotaknjena, bo letos najbrže vsa izrabljena, čeprav se zima v koledarju ni niti prav začela.

© Zrtev pretepa. V Šiški je v nedeljo zvečer zopet prišlo do enega tistih mučnih dogodkov, ki se dogajajo skoraj vsako nedeljo. Med nekimi mladimi ljudmi je prišlo do pretepa, v katerem je bil 25-letni zidar Franc Cigoj s Tržaške ceste 37 ranjen z nožem v hrbet.

kolesih. Odpade pa tudi drag bencinski pogon, ker ga žene električni motor. Potrebna je zaenkrat le večja investicija za napeljavo električnega voda, po katerem se dovaja vozilni pogonska sila po posebnem vzvodu. Prednost ima trolleybus pred tramvajem radi svoje pokretnosti, ker se lahko izogiblje na levo in desno. Na zunanji sliči tramvajskemu vozu na avtomobilskih kolesih. — Ker imamo v Mariboru električno energijo po nizki ceni in ker se obeta zopetna podražitev bencina, bi prišla pri obnovitvi mestnega voznega parka v poštev omenjena vozila; to predvsem na progi 1. in 2., dočim bi na drugih pač še morali obratovati običajni avtobusi. V zvezi s tem so se te dn. mudili v Mariboru že predstavniki neke inozemske tvornice, ki izdeluje trolleybuse ter pregledali teren za eventualno izdelavo potrebnega načrta.

ga društva. Med drugim je spremenil tudi ime preglednika gosp. Franja Bureša.

© Program zimskega sporta je izdala mariborska zimskosportna podzveza za svoje področje v zelo lepi brošuri. Lep ovoj je izvršen po načrtu inž. arh. Černigoja.

© Smrtonosen udarec z litrom, ki je 1. aprila povzročil v neki tukajšnji gostilni smrt mladega zasebnega uradnika Cvetka Gobeca, se je obravnavala večer pred tukajšnjim okrajnim sodiščem. Zagovarjal se je mladi trgovski pomočnik Maks Kotnik, ki je usodnega dne po nesreči zavlekel polno literko steklenico, da bi jo v razigranosti treščil v steno, kamor so njegovi tovariši metali kozarce. Neoreča je hotela, da je v tistem trenutku etopil predeni pokojni Gobec in mesto ob steni, se je steklenica razbila na njegovi glavi. Gobec je na posledica udarca umrl v tukašnji bolnišnici. Kotnik je bil obsojen na 3 mesece zapor, pogojno za 2 leti.

Celje

© † Josip Stergar. V Gotovljah pri Zalcu, kjer je prebival zadnja leta v pokoji, je umrl v nedeljo 17. decembra črkostavec Josip Stergar. Za stavca se je izučil v Novem mestu v tiskarni Krajec in je bil zvest svojem poklicu čez 50 let, nad 40 let pa je bil v službi tiskarne družbe sv. Mohorja. Najprej dolga desetletja v Celovcu, nato na Prevaljah, dokler mu ni opešal vid. Za zvesto delo pa mu je izkazala svojo hvaležnost tudi tiskarna, ki ga ni pozabila v letih pokoja. V mladosti učenje, nato pol stoletja dela, nekaj let pokoja, je v 79. letu starosti šel za svojo ženo, ki je umrla o božiču pred 2 letoma. Njegovi tovariši ga bodo ohranili v spominu kot dobrega tovariša. Pokojnemu bodi Večni v svoji oddbi milostljiv. Sinu in hčerki naše iskreno sožalje!

© Zopet karambol Savinjskane s kmečkimi vozom. Savinjskan, ki prihaja ob 7 jutraj v Celje, je večeraj jutraj na železniškem prehodu med St. Petrom in Zalcem treil v kmečki voz, naložen z deskami za novi kapucinski most v Celju. Na vozu je sedel voznik Azman Karel iz Letuša. Azman je dobil leže poškodbe, enemu konju je zlomilo nogo, en konj pa je ostal nepokrokovano, voz je deloma razbit, lokomotiva ima pa zlomljene stopnice.

© Krajevna protituberkulozna liga v Celju bo imela svojo redni letni občni zbor v četrtek 25. januarja 1934. Vsa celjska društva vlnudno naproša, da na ta dan ne skličejo svojih občnih zborov.

© Zborovanje lesnih trgovcev za okraje Celje. Gornji grad in Šmarje pri Jelšah, najvlnjeno za soboto, dne 16. t. m. se ni vršilo zaradi slabih prometnih zvez in je prestavljeno na poznejši čas.

BONBONIERE krasne, sveže, fine deserte bonbone in božične nakit v trgovini **ANTON FAZARINC - CELJE**

Kulturni obzornik

Slovaško kulturno pismo

»50 let Narodnega gledališča« je naslov razstavi, ki so jo 8. decembra v popoldju »Manesa« v Pragi otvorili v spomin na petdesetletno veliko narodnopobudno in umetnostno delo češkega narodnega gledališča v Pragi. Prvotno je bila zasnovana širše, a sedanje gospodarske razmere so preprečile razstavo v širšem obsevu, tako da je sedaj razstavljeno le najdljavneše v dveh dvoranah. Prva dvorana obsega material za stavbo in okras Nar. divadla in dobo pod ravnateljem Fr. Ad. Šubertom: to so etavnbi načrti, slike s slikarskega natečaja iz l. 1877., na prvem mestu veliki kartoni Alfavi, ki je v natečaju zmagal, slike prvih članov Nar. divadla, dokumenti z otvoritve v l. 1883, prve dekoracije, množica fotografij igralcev iz vse te dobe (1883—1900) itd. Druga dvorana prikazuje material iz l. 1900—1933: dobe Kvapilove—Kovafoviceve (1900—1920) ter dobe Hilariove—Ostrčilove (1920—1933): spet množica slik, posameznih obrazov, dokumentov, načrtov za inscenacije, plakatoev, statistik. — Take razstave nam dajo nekoliko vpogleda v kulturno rast, nekako plastično kipi pred nas izvršeno delo in nam vljuje spoštovanja do preteklosti. Tudi v Ljubljani bomo, upam, kdaj imeli priliko videti kaj podobnega iz zgodovine našega gledališča.

Skladatelj prve slovaške opere J. L. Bella devetdesetletnik. Dne 15. decembra se je vršil v Bratislavi veliki simfonični koncert v počastitev

Poleg starejših se javlja cela množica mladih, življenjski tok se je raztrgal v več struj, a novi časopis naj bi imel tako širok prod, da bi mogel zaobjeti vse, še tako različne časovne struje. Časopis — po programu — ne bo služil nobeni literarni skupini, tu gre za koncentracijo na boljših starejših in mlajših moči. Edino merilo vsemu, kar pride v »Slovaške smeri«, bo umetniška vrednost. Program objublja, da bo revija prinašala tudi prevode iz jugoslovanske poezije, proze in eseistike. Da ti »jugoslovanski prevodi« ne bodo le srbohrvatski, bomo pa morali Slovenci sami poskrbeti.

Knjiga o materi. Mohorjeva družba je pred leti izdala knjžico »Mati«, kjer so zbrani najlepši odlomki v prozi in stihu iz slovenskih knjžij najlepši izlivi naših pisateljev in pesnikov o materi. V Pragi je izšla lepa knjiga spominov odličnih čeških pisateljev in kulturnih delavcev na mladost, posebno na mater. Knjiga je obsežna in priča o globokem dojmu, ki ga odnaša umetnik z rodnega doma. V knjži je tudi nekaj spominov slovaških pisateljev. Sedaj misli izdajateljstvo zbrati v posebni knjži še spomine slovaških pisateljev, kiparjev, slikarjev, igralcev, znanstvenikov na njih matere. Tudi tu bo žetev dovolj velika. Knjžica izide do maja prihodnjega leta. Medtem ko se je Mohorška knjižnica gihala v mejah potrebe in uporabnosti, je pri teh knjžijah merodajna le umetniška vrednost spominov in pisatelja.

S. V.

Alozij Remec: Andrej Košuta. Povest. Izdala »Sigma«, Gorica, 1933. — Alozij Remec se je v naši polpretekli pisateljski generaciji (kakor so Dornik, Velikonja itd.) uspešno uveljavil. Sicer ni imel nobenih pretenzij na visoka umetniška

dela, marveč se je zadovoljeval z zdravimi ljudskimi deli, ga je ravno radi poslednjega (ker imamo malo pravih ljudskih pripovednikov) škoda, da je odločil pero. »Andrej Košuta«, ki je pravkar v Gorici izšel, a so ga politične oblasti prepovedale, je povest fantovske sile in vojnih grozot. Motiv prešernega vaškega fantovstva kakor tudi vojnih strahot ni nov, a v tem primeru je res naš, zajet s psihologijo slovenskega človeka, brez slehernega moraliziranja ali tendencnosti. Pisatelj zaje miselnost dobe in razmer in vodi Andreja v vsej odkritosti skozi vse vzle življenja, skozi temo in luč, dokler ga ne privede, sicer telesno zlomljenega, a duševno oplojenega, zrelega v pristan prave sreče. »Andrej Košuta« je vzgojna ljudska povest, po kateri bo nedvomno rada segala knjiška mladina, posebej pa nekdanji borci za svo odo domovine. Knjiga se dobiva v Jugoslovanski knjžarni v Ljubljani.

Sto let hrvatske literature. Kakor smo na tem mestu že omenili, se je odločila zagrebška založba »Minerva«, da bo pod dojmom stoletnice hrv. narodnega preporoda začela izdajati ciklus izborne hrvatske literature, ki je nastala v obdobju zadnjih sto let. Ves ciklus »Sto let hrvatske literature« bo obsegal 10 zvezkov. Prvi zvezek bo imel naslov »Hrvatska antologija« drugi »Hrvatski pripovedniki do smrti A. Benoe«, tretji »Moderni hrvatski pripovedniki, četrti »Eseji in kritike« (uredil bo Mrakovič), peti zvezek bo obsegal »Antologijo novejšje hrvatske lirike« itd. V ta ciklus spada tudi celotna izdaja Kranjčičevih del (za petindvajsetletnico smrti, katero smo obhajali letos), katerih prva knjiga »Za naroda« je že izšla, v tisku so še »Za čovjeka«, »Pred vizijama«, »Kroz život i djelo«.

Roparski napad v Tržišču

Tržišče, 17. decembra.

V noči od petka na soboto se je v Gabri-
elijah št. 36, občine Tržišče, izvršil grozovit ro-
parski napad na Uršulo Vrana, ženo rudarja
Antona Vrana. Anton Vrana je pred par dnevi prodal
vola in prejel zanj nekaj nad 2000 Din. To je
dobro vedel ropar. Ponoči, ko je bil A. Vrana
na šihu, je okoli polnoči prišel v hišo, kjer je
vedel, da je gospodinja sama z dvema malima
otročičkoma doma. Žena ga je čula prihajati
in je vatala pokonec v postelji. Ropar ubije
šipe v oknu in stopi skozi okno, ki je zelo nizko,
v sobo. Žena vsa prestrašena, začne klicati na
pomoč 15 letnega fanta, ki je spal na drugem
koncu hiše. To razdraži roparja, da začne s se-
kiro udrihati vso prestrašeno ženo Uršulo po
glavi. Žena skoči s postelje, otroci kriče, ro-
par pa na tleh ležečo ženo udriha in udriha po
glavi. Žena se brani z obema rokama, a ropar
jo toleče s sekiro tudi po rokah toliko časa do-
kler žena vsa potolčena po glavi in rokah in
vsa v krvi ne obnemore in utihne. Tedaj se ro-

par, misleč, da je žena mrtva, poda na drugi
konec hiše in začne tam daviti 15-letnega fanta,
ki ga pa prosi toliko časa, da ga ropar spusti
in se vrne k ženi. Toda ta je med tem že zbe-
žala skozi okno v sami spodnji obleki, v zimi
in anegu, k sosedu. Dvakrat se na potu, dolgem
kakih 300 metrov zgrudi vsa onemogla v sneg,
a se vendar pobere in napne zadnje sile ter
pride končno vsa izčrpana k sosedu Savšku,
kjer so jo naglo spravili v posteljo in poklicali
zdravnika ter obvestili moža in orožnike. Še
isto jutro so prišli na sled roparju, ki je mirno,
kakor bi se nič ne zgodilo, ležal doma. Napa-
dena žena ga je takoj po glasu spoznala kot
pravega, ko so ga pripeljali k njeni postelji,
kjer je ležala vsa okrvavljena in potolčena.
Ropar je neki na dopustu se nahajajoči vojak-
domačin, ki ima še več takih čednih dejanj na
vesti. Upamo, da bo dobil zaslužen plačilo.
K sreči pri tem nočnem roparskem napadu ni
dobil nič denarja, četudi je razbijal po oma-
rah, a ni mogel do denarja, pa tudi prezgodaj
je bil prepojen.

Glasnik in praznik miru

Rogaška Slatina, 17. decembra

Poleg slovesne, oficijelne, po mnogih stano-
vih in zastopstvih številno obiskane zahvalne
službe božje v nadžupni cerkvi Sv. Križa je pra-
znovanje kraljevega rojstnega dneva našlo po-
memben odsev in odmev tudi v zdraviliški ka-
peli Sv. Ane. To je bilo torej na kraju, kjer
se včasih duhovno združujejo različni deželani,
državlani in inozemci, pogostokrat celo v svo-
jih oblastnikih. Kar je tačas molila Cerkev v
svojih molitvah, to se je to pot pokazalo tudi
v simbolu. Lepo se je letos vesela adventna
nedelja, kot predzadnja v adventu, strnila z ve-
selim državnim praznikom in trobojna zastava
na zdraviliških poslopih s srebrno rožnim maš-
nim plaščem pred oltarjem. Na klečalniku pa
je ob križu zelenel adventni venec, spleten od
jelkovic vejic — obnovljen star cerkven običaj
— v znamenje pričakovanega Kneza miru. Z
duhom božičnega Kneza miru se v njema vsak
medsebojni spravi poizkus, toliko bolj mirol-
jubno večstransko prizadevanje našega visoke-
ga vladarja. Cerkveni govor je izzvenel v za-
hvalno molitev po besedi Apostola narodov:
»naj se opravljajo zahvale za vse ljudi, za kral-
je in vse oblastnike, da bomo živeli tiho in
mirno življenje...« Navzoči verniki so prislo-
stvali vsaj pobožnosti z vidnim umevanjem
in s prepričanjem v srečo, da nas more rešiti le
duh miru in ljubezni, kakor ga nam posreduje
Cerkev in ga papež Pij XI. s svojim geslom
»Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem« in
kakor vsak čas v naši državi iskreno izraža
najvišji njen predstavnik: kralj Aleksander.

Koledar

Torek, 14. decembra: Urban V., papež; Favsta.

Novi grobovi

† Dušan Serbec ml. Družino g. vseuč. prof.
† Dušana Serbeca, ministra v p. v Ljubljani,
je zadnji hud udarec. V nedeljo, 17. t. m. je po
daljšem trpljenju izdihnil svojo dušo edini sinček
Dušan, star še le devet let. Pogreb bo danes,
v torek ob 2 popoldne iz hiše žalosti na Bregu 20.
Spoštovani družini bodi ob tej bridki izgubi izre-
čeno naše toplo sožalje!

Osebnosti

Dr. Tomaž Romih - osemdesetletnik. Da-
nes je dopolnil osemdeseto leto starosti, znani
šolnik in pedagog, vpokojeni ravnatelj me-
ščanske šole v Krškem dr. Tomaž Romih. Rodil
se je 19. decembra leta 1853 v Dobju na Štajer-
skem, absolvirati filozofijo v Gradcu, služboval
kot učitelj v Ptuj, od leta 1887 pa na meščan-
ski šoli v Krškem, kjer je postal tudi ravnatelj.
Kot pedagoški pisatelj se je največ udejstvoval
v »Popotniku«. Kot šolniku in vnetemu Slove-
ncu gre priznanje in mu ne moremo odrekati
zaslug. Jubilant želimo še mnogo srečnih in
zdravih let.

Ostale vesti

Slovensko in hrvaško romanje na don Bo-
skovo kanonizacijo. Svetovni sloves uživa praznova-
nje velikega tedna v Rimu: letos dobi velika noč
v Rimu še poseben sijaj, ker bo tedaj proglašen za
svetnika bl. don Bosko. Z vsega sveta se priprav-
ljajo veličastna romanja: Francija sama je dala re-
zervirati zase 80.000 mest! Zaključek svetega leta
daje romanju poseben značaj. — Naši salezijanci
organizirajo novo splošno slovensko in hrvaško ro-
manje v Rim: v kratkem izide podoben načrt. Od-
hod iz Ljubljane bo na veliko sredo zvečer, prihod
bo na torek po veliki noči zvečer. Spotoma se ob-
iščejo Anzi, Benetke in Trst. Vsi stroški od Ljub-
ljane v Rim in nazaj v Ljubljano bodo znali od
1300 do 1500 Din, sorazmerno s potrebo, katero
si bo kdo želel v Rimu. Ali bi bili dejanski stroški
nižji, se romanjem vrne preostanek. — Kdor to
vso to zmore, naj se odloči: so dogodki, ki človeka
obogatijo za vse življenje, so milosti, ki imajo sa-
dove za tu in za tam! Kdor se misli udeležiti, naj
sporoči kmalu: do 5. januarja morajo biti tu naša
mesta v Rimu že rezervirana. — Naslov: Salezijan-
ski insp. ekonomat, Rakovnik-Ljubljana.

Za zaostanke invalidnin. Oblastni odbor
Združenja vojnih invalidov v Ljubljani sporoča, da
je po intervenciji Osrednjega odbora tega združe-
nja in po zahtevi gospoda ministra za socialno po-
litiko in narodno zdravje, gospod minister financ
odobril kredit 20 in pol milijona dinarjev za izpla-
čilo starih neizplačanih invalidnin. V kratkem je
pričakovati nakazila, o čemur obveščamo intere-
sente invalide in vdove.

Odprte gorske postojanke. Stalno so odprte
sledede gorske postojanke: Dom v Kamniški Bi-
strici, Dom na Kravcu, Koča na Veliki Planini;
nadalje hotel pri Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru
in Zlatorog. Za poset Erjavčeve koč na Vršču pa
se naj turisti javijo pri oskrbnici g. Julki Pečar
v Kranjski gori. Glede poseta vseh ostalih koč
v zimskem času dobite točne informacije v pisarni
SPD, Ljubljana, Masarykova 14.

Pri nagnjenju k maščobi. Protinu, sladko-
sečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« gre-
dica delovanje žolodca in črevesa in trenino pospeši
prebavo.

Novi Sad mednarodna luka. Nenaden nastop
silnega mraza je povzročil, da je v Novem Sadu za-
mrznila Donava. Novosadsko pristanišče izgleda se-
daj kakor velika mednarodna luka. Led je vklebil in
svoje verige nad 140 ladij, večjih in manjših. Od teh
je polovica jugoslovanskih, ostale pa so vse inozem-
ske in sicer angleške, francoske, romunske, madjar-

ske, nemške, holandske in avstrijske. Tako velikega
števila ladij še ni bilo v Novem Sadu nikoli. Vse te
ladje pa so prisiljene, da čakajo ugodnejšega vre-
mena, ki naj jih reši ledenega oklepa. Življenje v
zimskem pristanišču je silno živahno. Posadke ladij
nimajo nobenega dela in se samo zabavajo po pri-
staniških krčmah.

Mad in starejši gospod

oba bosta zadovoljna. Vsak dobi ono, s čemer mu
je ustreženo. Lepe tkanine in solidno izdelavo.
Stvari, ki vsekakor zaslužijo pozornost.

JOS. ROJINA, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA 3

Zastrupljenje pri avtomobilu. Nenavadno za-
strupljenje se je pripetilo večeraj v opoldanskih
urah na Ježici 15 letnemu ključavničarskemu va-
jencu Francu Zajcu s Stozice 16. Zajc je popravljal
avtomobil, toda strupeni plini, ki so se razvijali iz
motorja, so Zajca tako zelo omamili, da je omedlel.
Na Ježico je bil poklican reševalni avto, ki je Zajca
prepeljal v bolnišnico. Njegovo stanje se je že
zboljšalo.

Urejena prebava in zdrava kri se
doseže z dnevno uporabo pol čaše naravne
»Franz-Josef«-gredice. Strokovni zdrav-
niki za motenja in prehrani hvalejo »Franz-
Josef«-vodo, ker pospešuje delovanje želod-
ca in črevesa, preprečuje oteklost jeter,
zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poziv-
lja izmenjavo snovi in osvežuje kri.

Mlin se potopil. Pred nekaj dnevi se je po-
topil na Dravi mlin Alojzija Tementa v Zabovcih
pri Ptuj. Ker se je to zgodilo ponoči, ni bilo člo-
veških žrtv. Mlin se je potopil zaradi tega, ker
je v zunanjo izmed obeh ladij, na katerih počiva
molin, in ki je bila že precej trtila, vdrla nenadoma
voda; z ladjó vred s je pogreznil delno tudi mlin
sam in z njim precej zrnja in moka, ki se je vse
pokvarilo. Vendar so med tem toliko mogli mlin
razbremeniti, da se je zopet dvignil iz vode. Škoda
presega 10.000 Din.

Z injekcijo poživite bolnika, z Agfa Box
kamero-razpisom pa smo poživili fotosport. Zah-
tevatje brezplačen razpis — krizanko v Drogeriji
Gregorič, dr. z o. z., Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Izdelki iz nove, nespremenljive kovine
»Chromalium« so razstavljeni v izložbi škodovih
zavodov (ing. M. A. Štebi) v pasazi palače »Vik-
torija«, Aleksandrova 4, v Ljubljani.

Najnovejši izum v metalurgiji

Metalurški industriji se je posrečilo na-
praviti iz mešanja kroma, niklja in aluminija
novo trpežno, lahko in neoksidirajočo kovino
imenovano Chromalium. Ta kovina ima v pogledu
trdotne lastnosti kroma, v pogledu specifične teže
vrline aluminija in v pogledu kemične in atmos-
ferične nesprejemljivosti prednosti srebra.

Chromalium se ne lušči kakor n. pr. po-
nikljane ali pokromane stvari, ker je skozi in
skozi ista kompaktna kovina in je popolnoma
neobčutljiva proti oksidaciji, ki ravno na vse
neplemenite kovine najbolj neugodno vpliva.
Chromalium ostane vedno lepo bel in svetel,
pa naj bo izpostavljen soncu, megli ali dežju,
vročini ali mrzlemu zraku, žveplenim plinom,
sopari ali tobačnemu dimu. Ta kovina ne po-
trebuje nikakih čistilnih sredstev, ker je ne-
spremenljiva; če se pa na kakršenkoli način za-
maže, se enostavno suho obriše ali z vodo umije.

Da bi dosegli nespremenljivost površine
in lepšo, srebru podobno zunanost, so do sedaj
medeninate in železne izdelke poniknili ali v
novejšem času pokromali. Jasnó je pa bilo
vsem strokovnjakom, da je ta pomoček le su-
rogat, ker ni bilo kovine, ki bi bila po lepoti
alična srebru, po teži pa aluminiju. Vsem stro-
kovnjakom je znano, da je poniklanje in pokro-
manje neracionalno in izumetničeno, ne glede
na visoko ceno in intrajnost tega pomočka.

Iz nove kovine se že izdelujejo najrazlič-
nejši predmeti, okovi za okna in vrata, kljuko-
le, lestenci in druga svetila, vsi kovinski deli, ki
so izpostavljeni atmosferskim vplivom, kakor
n. pr. pri aeroplanih in avtomobilih, razni luk-
suzni okovi pri pohištvu in stavbarstvu itd.

Šele pred kratkim je prišla ta kovina iz
Amerike čez Anglesko tudi že na naš konti-
nent; prepričani smo, da bo ta v najkrajšem
času zagospodarila povsod tam, kjer se je do
danes posluževala industrija in stavbarstvo po-
nikljanih in pokromanih izdelkov.

Dravsko polje

Št. Janž. Te dni eta se poročila gosp. Matija
Petek, dolgoletni predsednik bivšega Prosvetnega
društva, in gđ. Amalija Greif, vzorna članica Ma-
rijine družbe. Mlademu paru obilo sreče!

Podova. Pred kratkim so vsaki lantje in de-
kleta uprizorili z lepim uspehom »Poslednjega mo-
za«. Gmoten dobiček uspele priridevite je šel v
korist revnim šolarjem.

Rače. V soboto okoli 5 popoldne se je vnela
šramba pri gosp. Marčiču, vulgo Fanedlu Zgorela
je šramba in motorno kolo, vredno 22.000 Din.
Škoda je le delno krita z zavarovalnico.

Gospodarstvo

Samoupravne finance

Kakor vsako leto tako je tudi finančno mini-
strstvo letos ob predložitvi novega proračuna za
1934/1935 predložilo pregled samoupravnih dohod-
kov in izdatkov za 1932. Ti pregledi se izdelujejo
v finančnem ministrstvu že od leta 1925. in so vsako
leto popolnejši.

Samoupravne finance so dosegle najvišje stanje
leta 1931., toda vpošteti je treba, da leta 1930 niso
bili vpošteti izdatki cestnih odborov v naši banovini
ter proračuni gospodarskih zbornic.

Zadnji dve leti je izgledala obremenitev sledeče:

	1931	1932
selske občine	565,4	417,9
mestne občine	774,6	688,3
cestni odbori	24,9	7,6
zbornice	21,7	19,6
banovine	514,0	340,8
skupaj	1900,6	1473,6

Po virih dohodkov je bila slika samoupravnih
financ naslednja:

	1931	1932
doklade	1023,6	764,7
trošarine	498,9	344,1
takse	302,1	299,1
odkup kuhuka	76,0	65,7

Višina samoupravnih financ v naši banovini je
bila naslednja (v milij. Din):

	1929	1930	1931	1932
selske občine	47,9	65,1	75,3	55,8
mestne občine	86,2	104,4	90,7	83,2
(brez Ljubljane)				

Obremenitev po davščinah je znašala v dinarjih
na enega prebivalca leta 1932 (v oklepajih podatki
za 1931): v selskih občinah v vsej državi 62,84
Din (59,66 Din), najvišja je v donavski banovini
115,19 (152,29) in v naši banovini 99,89 (146,58),
najnižja pa v vrbski ban. 20,05 (34,06). Obremenitev
mestnega prebivalstva je znatno večja: znaša 208,41
(257,63), najvišja je v mestih dravske banovine
(brez Ljubljane), kjer znaša: 295,66 (357,50), nato
sledi savska banovina (brez Zagreba) z 237,35
(272,09) in donavska. Obremenitev mestnih občin
je večja, ker so pristihi vsi dohodki od zbornic
k mestom, dočim je mnogo davkoplačevalcev tudi
na deželi.

Način finansiranja samouprav se v letu 1932
ni dosti izpremenil. Pregled dohodkov kaže, da so
pri selskih občinah najbolj padli dohodki od posojil
od 29,6 na 13,7 in pri mestnih občinah od 19,1

Split, d. d. za cement portland. Bilanca za 1932
izkazuje čistega dobička 2,01 milj. (1931 3,15 milj.).
Bruto donos je padel od 17,7 na 12,2 milj. Din.

Ustavitev poslovanja. Deln. dr. Bellarj v Za-
grebu (prva jugosl. dr. za trgovino z nogavicami)
predlaga občnemu zboru za 30. dec. sklepanje o
ustavitvi poslovanja. — Bilanca za 1932 izkazuje
0,668 (od 1929 do 1932 0,165) milj. izgube pri gla-
vici 0,25 milj. Din.

Nov zadržni list. Prva željarska in železo-
obratna zadruga v Krpi in Kamni gorici je začela
izdajati svoj že pred leti zasnovan mesečni zadr-
g (druga številka je izšla sredi decembra). List
ima prav aktualno in zanimivo vsebino. Ureja ga
g. Jože Gašperšič.

25 letnica Jug. Lloyd. Svojo 25 letnico bo Jug.
Lloyd proslavil na ta način, da bo izdal veliko pu-
blikacijo »Jugoslovansko gospodarstvo« v uredn. g.
Jos. Lakotosa V knjigi bo podan pregled našega
gospodarstva od leta 1918 s številnimi grafikoni in
statistikami.

Borza

Dne 18. decembra 1933.

Denar

Neizpremenjena sta ostala le Curih in Praga,
popustila sta Berlin in (malenkostno) Amsterdam,
vse druge devize so pa narasle.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi za-
ključen po 9,15, na zagrebški po 9,035, na belgrajski
pa po 9,06. — Grški boni so notirali v Ljubljani
36 zaklj., v Zagrebu 36—37 (37) in v Beogradu 36 bl.
Ljubljana, Amsterdam 2302,63—2313,99, Berlin
1364,53—1375,38, Bruselj 796,35—800,29, Curih
1108,35—1113,85, London 186,86—188,46, New York
3622,16—3650,42, Pariz 224,35—225,47, Praga 170,01
do 170,87, Trst 300,57—302,97.

Promet je znašal na zagrebški borzi brez kom-
penzacij 52.392 Din.

Curih, Pariz 20.2425, London 16.875, New York
328,75, Bruselj 71,85, Milan 27,17, Madrid 42,20,
Amsterdam 207,85, Berlin 123,325, Dunaj 72,79 (priv.
58), Stockholm 87, Oslo 84,90, Kopenhagen 75,50,
Praga 15,34, Varšava 58, Atene 2,96, Carigrad 2,50,
Bukarešta 3,05.

Vrednostni papirji

Tendencija za vojno škodo je bila čvrsta in so
tečaj pri znatnem prometu narasli. Agrarji in begl.
obveznice so pa oslabele. Promet je na zagrebški
borzi znašal: vojna škoda 3000 kom.

Ljubljana, 7% inv. pos. 54—56 agrarji 30 den.,
vojna škoda 294—295, begl. obv. 40 len., 8% Bler.
pos. 40—42, 7% Bler. pos. 37—38, 7% pos. Drž.
hip. banke 53—55.

Zagreb, Državni papirji: agrarji 30 bl., vojna
škoda 292—293 (292—298), 12. 293—293,50 (293 do
296), 2. 289—290 (290), 6% begl. obv. 37—39 (38),
8% Bler. pos. 40—43, 7% Bler. pos. 36—37, 7% inv.
pos. 54—56. — Delnice: Priv. agr. banka 235 do
238, Sečerača Osjek 130—170, Impex 50 den., Trbo-
veljska 100—120.

Belgrad, Narod. banka 3870—3950 (3950), Priv.
agr. banka 239—241 (240), 7% inv. pos. 56,50 do
57,50 (57,50, 57), agrarji 29,50 bl., vojna škoda 296,50
do 297 (297, 295), 12. 295—295,50 (295, 294,50), 6%
begl. obv. 38,50—38,75 (39, 37,75), 8% Bler. pos.
36—37 (36), 7% pos. DHB 54—56 (55).

Dunaj, Donav. sav. jadr. 60,45 Narodna ban-
ka 150, Steg 16,40, Stewearg 9, Alpine 9,37, Rima
18,10, Trboveljska 16,10.

Žitni trg

Položaj je na žitnem trgu popolnoma neizpre-
menjen. Zaradi mraza in snega je trg brez prometa.
Zavladalo je že skoraj popolnoma božično razpo-
loženje.

Živina

Svinjski sejem v Ptuj. Zaradi hude zime je bil
svinjski sejem v sredo 13. t. m. slabo založen. Pri-
peljanih je bilo 132 ščetinarjev, prodanih pa le 47.
Cene prolenkov po 1 kg žive teže so bile 5,50 do
6 Din, za polmaste svinje 6—7 Din, mastne po
8 Din, prasi 6—12 tednov stari po kakovosti 100
do 200 Din.

Dunajski goveji sejem 18. decembra 1933. Do-
gon je znašal 1016 volov, 384 bikov ter 570 krav,
skupaj 1970 glav, od tega iz Avstrije 1543, iz ino-
zemstva pa 427. Cene so bile sledeče (v šil. za 1 kg
žive teže): voli 0,85—1,50, bik 0,98—1,15, krave
0,90—1,10, klavna živina 0,65—0,88. Pri priznani

na 70,3 milj. Din, skupno torej od 228,7 na 84,0
milj. Din. Edino občine donavske banovine (brez
Novega Sada) so najele večje vsote posojil: za 28,9
milj. Din. 1. olgovni kmetijskih občin so se v dravski
banovini povečali za 1,6 (8,75), mestnih občin (brez
Ljubljane) za 6,06 (6,4), Ljubljane za 3,3 (7,25),
cestnih odborov 0,4 (5,24) in banovine (1932-1933)
0,5 (24,8) milj. Din. Tu se vidi vpliv izpremenjenih
razmer na našem denarnem trgu, ko se je začela
doba, ko občine niso mogle dobiti najnujnejših po-
sojil za investicijska dela.

Posledice zmanjšanih dohodkov so vidne v ve-
liko manjših izdatkih za razna dela. Predvsem so
se zmanjšali izdatki za investicije (za skoraj 50%)
tako v mestnih kot v selskih občinah. Nadalje so
nižji razni osebni in stvarni izdatki. Nasprotno pa
so se zaradi novih posojil povečali izdatki za obre-
sti in amortizacijo, pa tudi izdatki za policijo
ter zdravstvo, ker je država deloma prevzela iz
svojega delokroga mnogo nalog na občine, deloma
jim pa naložila nove, katere bi sicer pripadale
njej, izdatki za osebno in imovinsko varnost so se
povečali pri selskih občinah, nekoliko zmanjšali pa
pri mestnih nasprotno pa so zdravstveni izdatki
narasli od 73,1 na 79,7 milj. Din.

V zvezi s krizo so tudi povprečne doklade v
selskih občinah padle od 95 na 78% od leta 1930 na
1932, v mestnih občinah pa od 52 na 44% v istem
razdobju.

Izdatki okrajnih cestnih odborov so se radi
prenosa poslov na banovine zmanjšali od 52,96 na
15,1 milj. Din. Tudi banovine beležijo v preteklem
letu zmanjšanje dohodkov. Predvsem se je radi nove
ureditve trošarin zmanjšal donos banovinskih troša-
rin od 154,3 na 67,7 milj., od tega v naši banovini
od 40,0 na 15,7 milj. Din. Posojila banovinom so
se povečala od 32,65 na 51,7 milj., ker je dobila var-
darska banovina 42 milj. Din posojila.

K vsem tem podatkom pripominjamo, da se je
v letu 1932 število selskih občin zmanjšalo od 4232
na 4164.

Višina samoupravnih proračunov je bila v naši
banovini naslednja (v milij. Din):

	1931	1932
kmetijske občine	75,3	55,8
Ljubljana	119,3	115,3
mestne občine	90,7	83,2
banovina	160,0	98,1
cestni odbori	53,0	15,1
zbornica TOI	5,4	3,5
	503,7	371,0

tendenci so prvotni volji ostali neizpremenjeni,
drugo, in tretjevrstni pa so se pocenili za 3 do 5
grošev, cene bikov ter krav so ostale neizpreme-
njene, dočim je klavna živina bila čvrsta.

Jajca

Silen mraz je novo produkcijo, ki se je začela,
zopet ustavil. Trg je čvrst in cene polagoma nara-
ščajo. Vendar pa je previdnost na mestu, kajti pri
event. nastopivšem toplem vremenu bodo cene takoj
naglo padle. Plača se zopet 18 Din za 1 kg. Na-
daljnji razvoj cen je zgolj od vremena odvisen. —

7 mesecev med kitajskimi roparji

Pred nedavnim je sv. oče v zasebni avdienci sprejel kitajskega misijonarja p. Sandsa iz irske kongregacije sv. Kolumbana. Ko je bil po sedem-mesečnem ujetništvu leta 1932 izpuščen, je hotel takoj zopet na delo. Po nasvetu svojega škofa pa je moral nastopiti kratek odmor v Evropi.

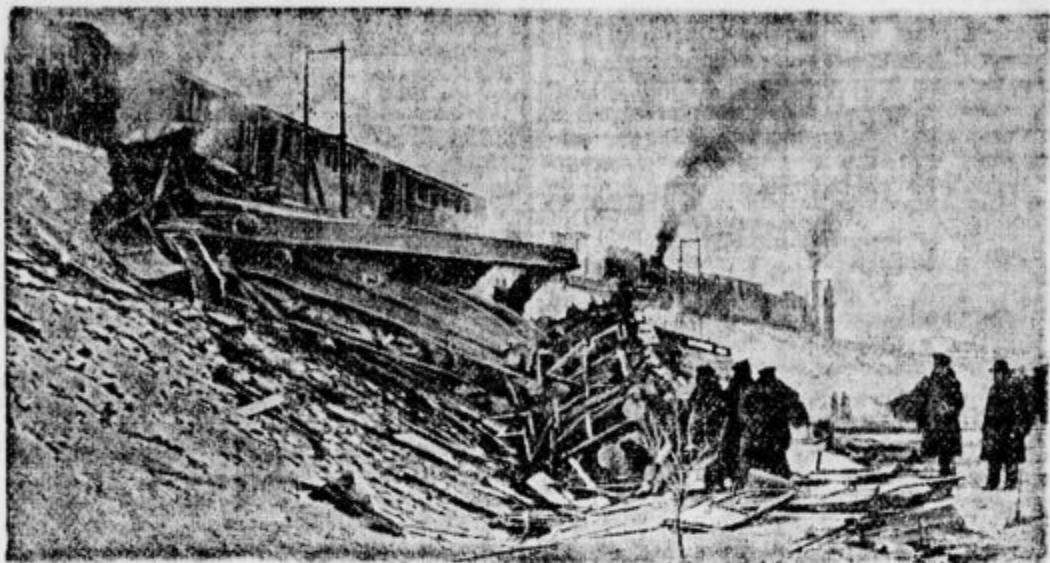
Kdor je pričakoval od tega izbornega misijonarja, čigar mala, a krepka postava nam priča o pogumu in odločnosti, senzacionalnih razkritij, se je gotovo motil. P. Sanda noče govoriti o svoji osebi, temveč govori o obilni žetvi, ki je pričela zoreti v njegovem vikariatu Hanyang po raznih težkih preizkušnjah.

»Tudi naša žalost se je spremenila v veselje. To leto smo krstili nad 4000 odraslih, število, ki ga še v tem času, kar sem na Kitajskem, nismo dosegli. Samo na mali misijonski postaji, na kateri delujem, smo krstili 600 ljudi in moji sosednji misijonski soprotaje imajo prav take uspehe. Približno 25.000 ljudi je v zadnjem času zaprosilo za pravo na sv. krst.

Razen Bogu se moramo zahvaliti za to bogato žetev našemu nadvse delavnemu škofu msgr. Garvinu. Pred nekaj leti je prineslo vodovje reke Yangtse-Kiang v deželo smrti in pogubo, istočasno pa so skoraj vso našo pokrajino zavzeli komunisti. Tudi mi sami smo morali zapustiti svoja mesta in preživeli smo prav žalostne čase. Toda naš škof se ni dal premagati. Organiziral je velikopotezno pomoč prebivalstvu, ki je brez svoje krivde prišlo v bedo in pomanjkanje, in do zadnjega vinarja smo razdali vse, da bi pomagali nesrečnejšem.

Sedaj pa zori naša žetev. Sedaj pobiramo sadove naše krščanske ljubezni: begunci, ki smo jim pomagali, se počasi vračajo v svoje vasi in pripovedujejo o vsem, kar smo jim storili. Tako se oglašajo iz krajev, kjer pred petimi leti nismo mogli pridobiti niti otroka za šolo, vedno večje množice in cele občine, ki prosijo, da bi jih obiskal misijonar.

Tako vnovič vidimo moč in privlačnost krščanske ljubezni do bližnjega. (Fidee)

Šolarski vlak se je ponesrečil na Poznanjskem. Sedem šolarjev je bilo ubitih ter trije železničarji. Več ko 50 šolarjev pa je bilo hudo poškodovanih.

Žrtve bede

plešejo v ognjeno smrt

Pretekli teden so časopisi poročali, da je v Ameriki v mestecu Hampolan zgorelo neko zabavalno in da so pri požaru zgoreli tudi trije plesalci, ki se niso mogli iveri rešiti. To je bilo kratko poročilo, a zgodba je mnogo bolj tragična:

Američane je kar obsedel zlojed tekmovanja. Rekordir! Tekmujejo, kdo bo najdalje čepel, kdo bo najdalje sedel na drezevu — sploh v vseh oslarijah iščejo rekordov. Tako tekmujejo tudi v tem, kdo bo najdalje plesal. To imenujejo maratonska konkurenca v plesanju.

Take konkurence pa prirejajo kajpada gostilničarji in razni podjetniki — zaradi svojega dobička. Tisti, ki se udeležujejo konkurence, so onim le sredstvo. In ubogi brezposelni ljudje sprejemajo tudi take ponudbe, samo da dobe streho nad glavo in kaj za želoce. Tisti, ki najdalje pleše, dobi seveda največ. Gledalci pa, ki plačajo vstopnino, z denarjem poskrbe, da ima podjetnik polno blagajno.

Pred petimi meseci je torej nekdo z veliko, čisto ameriško reklamo organiziral tako plesno tekmo. In posledaj je bila njegova dvorana vsak dan nabito polna gledalcev. V dvorani pa so stekovalci plesali, plesali — za majhen denar, dokler niso drug za drugim popadali. Vsakokrat, kadar se je kdo ves onemogel zgrudil, je dvorana zabučala divjega krohota.

Tako so minevali tedni, vedno manjšje je postajalo število stekovalcev, kateri so si le dopoldne smeli privoščiti nekaj ur spanja, drugače pa so morali plesati. In čim večji so bili napor

in trpljenje »plesalcev«, tem večji je bil užitek gledalcev.

Počasi pa se je zganila poštena javnost, ki je začela obsojati take tekme in zahtevala, naj prenehajo s to blaznostjo. A konkurenca se je nadaljevala, dokler ne bi ostal po koncu samo en plesalec. To je javnost ogorčilo. Začele so se demonstracije in ljudje so hoteli naskočiti plesno dvorano. Le še devet plesalcev je plesalo. Tedaj je udrila v dvorano policija in napravila končec. Ko je tistih devet plesalcev izvedelo za prepoved, so bili že tako izčrpani, da nihče ni mogel več brez tuje pomoči v sobo — spat. Spravili so jih vsakega v svojo. In nesrečniki so zaspali.

Spali so tako trdno, da niso slišali klicev, da poslojje gori. Ogenj je namreč nastal kmalu potem, ko je občinstvo zapustilo dvorano. Ali je kdo nalašč zažgal, ali se je zgodila nesreča, nihče ne ve. Ogenj se je naglo širil. Gasilci so brez uspeha gasili. Voda je od silnega mraza zamrznila.

Ker so slutili, da so v gorečem poslopju še živi ljudje, so gasilci udrili v prvo nadstropje ter v zadnjem hipu rešili šest spečih plesalcev, ki so bili že opečeni. Ko so vseh šest odnesli v bolnišnico, so se spomnili, da jih je bilo devet. Trije so spali v drugem nadstropju. Pa bilo je prepozno! Ogenj je že objel stopnišče in tudi skozi okno ni bilo več mogoče noter. Kmalu nato se je goreče poslopje zrušilo in pokopalo vse tri nesrečne plesalce.

20.000 leti se je otajal zadnji led. In je dobila Evropa današnje oblike. Pokazala se je rodovitna zemlja in iz lovca je postal človek kmet. Ugodneše podnebje mu je omogočilo boljše življenje in pospešilo razvoj kmetijstva.

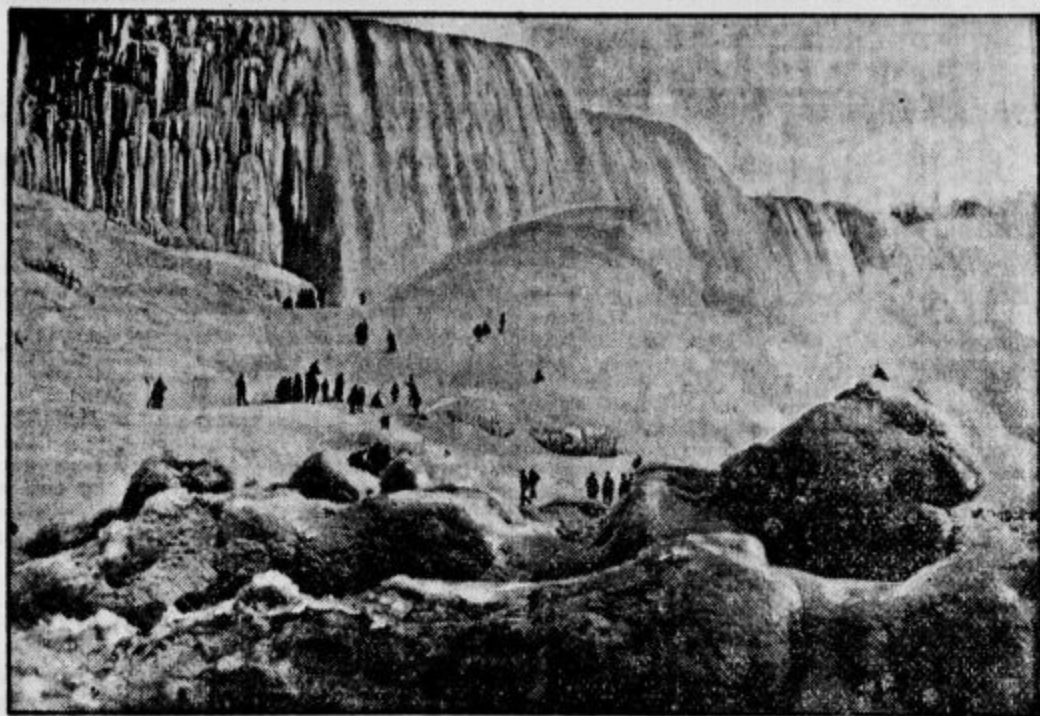
Povodnji v Maroku

Iz Pariza poročajo, da v Maroku že več dni kar neprestano dežuje. V okolici Rabata in Tangerja so take povodnji, da so vse zveze med tema mestoma pretrgane. Ceste so pod vodo, železniški nasipi izpodjedeni. Ze v noči od sobote na nedeljo so vode pobrale več mostov. Ker je voda izpodjedla železniški nasip, je skočil s tira tovorni vlak. Strojevodja je ubit, kurjač pa hudo poškodovan.

»Mama, kaj je upnik?«
»Upnik je tak človek, ki upa, da bo kdaj svoj denar nazaj dobil.«

Nemci na Španskem, ki so jih povzročili anarhisti in sindikalisti, je vlada potlačila. Podoba kaže orizore iz zadnjih dni na Španskem.

Slapovi Niagara v ledu. Huda zima je zajela Evropo in Ameriko. V severni Ameriki v zadnjih desetletjih ni bilo še takega mraza. Sloveči slap Niagara je zamrznil.

Velike posledice malih sporov

Kaj pišejo ljudje, ki imajo skušnjo

Na vprašanje nekega angleškega lista: »Kedaj ste se najbolj sprli?«, je prišlo veliko odgovorov. Nekaj jih je list tudi objavil:

Največji spor v svojem življenju sem imel s svojim bratom. Ko je bil star 15 let, je bil nekoč obdolžen tatvine. Nekaj dni pozneje sem tudi jaz pograbil bankovec, ki mi je izginil iz žepa. Seveda sem tudi jaz obdolžil brata, da mi ga je on ukradel. Radi tega sva se sprla. Nato pa je brat izginil z doma. Silno sem se prestrašil, ko sem nekaj dni za tem v sukniču za podlogo našel pograbljeni denar. To se je zgodilo pred sedmimi leti. Moj brat je čislal in spoštovan obrtnik in redno dopisuje s starši, meni pa še do danes ni dal prilike, da bi ga mogel prositi odpustitve za takratno krivično obdolžitve.

Bil sem sluga pri nekem manjšem gledališču. Nekega dne me je ravnatelj slišal peti. Zahteval je, naj zapojem za poskušno ob spremljevanju klavirja. Razume se, da me je ta zahteva spravila precej iz ravnotežja, vendar sem se opogumil v upanju, da si s tem mogoče zboljšam življenjski položaj. Toda že sredi napeva je ravnatelj zamahnil z roko ter petje ustavil. Igralec klavirja, s katerim sem se pred nekaj časa sprl, je nalašč napačno spremljal moje petje, pri pianu je igral forte, pri forte pa piano, torej ravno narobe. Pri preizkušnji sem torej slavno propadel. In vendar sem še danes prepričan, da je bilo to samo radi tistega malega spora z igralcem klavirja. Zato pa še danes samo kulise premikam in prenašam kaprice igralcev...

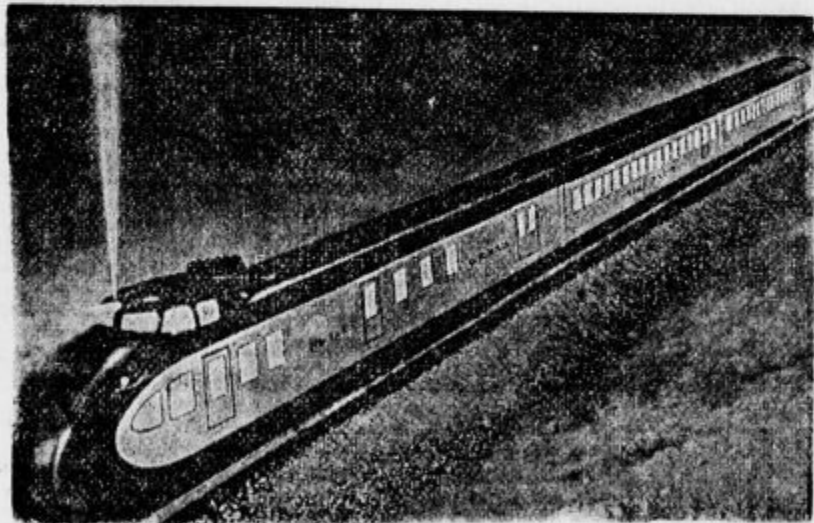
Pred več ko 50 leti sem bil vajenec v trgovini z železnino v Dundeeju, odkoder sem vsako soboto z večernim vlakom odhajal domov k staršem v Fife. Železniška proga je vodila čez sloveči most nad reko Tayo. Neke sobote v decembru me je moj gospodar poštno ozmernjal, ker sem po malomarnosti neko naročilo pustil neizvršeno. Na gospodarjeve očitke pa v svoji lahkomišljenosti nisem molčal, nakar me je gospodar kratkomočno poslal iz službe. Tiste sobote se zato nisem peljal domov z vlakom, kateri pa ni nikdar privozil na ono stran mostu, pač pa je z vsemi svojimi potniki

našel konec v valovih Taye. Spor z gospodarjem mi je bil torej v rešitev.

Moj sosed je imel udomačeno papigo, ki je prosto letala po vrtu, njegovem in mojem. Večkrat sem jo naletel tudi v svoji sobi, kar mi pa seve ni bilo po volji. Končno sem se s sosedom poštno sprl ter zahteval od njega, naj ima svojo papigo priklenjeno. Tega pa on v svoji trmi ni storil. Neke noč me je prebudil hreščeti glas papige, ki je neprestano kričala: »Gori! Gori!« Skočil sem pokonci, stanovanje je bilo res že polno dima. Kako je prišla papiga v mojo sobo, ne vem, vem le, da je nam vsem rešila življenje in imetje, pri tem pa žrtvovala svoje življenje, ker se je v dimu zadušila.

Pred desetimi leti sva s prijateljem odprla specerijsko trgovino na zelo prometni točki mesta. Prodajalna je dobro uspevala in bila sva si s prijateljem dobra družabnika. Neko jutro pa sva se sporekla radi neke vrste sardin, ki jih je moj kompanjon hotel vpeljati, čemur sem pa jaz ugovarjal. Beseda je dala besedo in konec je bil. »a sem izstopil iz družabništva ter dvignil moj delež. Tista trgovina še danes sijajno nese, moj bivši družabnik si je že nabral premoženje, jaz pa komaj životarim in sem večino zadnjih deset let prebil brez dela. In vsega tega je kriv spor zaradi škaltje sardin.

Pred leti sem bil zaposlen na trgovskem parniku. Iz neznanega vzroka pa me krmilar ni mogel videti. Porabil je vsako priliko, da mi je življenje grenil. Nekega dne je vrgl vame konec ladijske vrvi, da sem padel. To mi je bilo preveč. Planil sem vanj, spoprijela sva se in že se je krmilar kopal v morskih valovih. Nobene priče ni bilo. Prestrašil sem se, pograbil konec vrvi, jo pomolil potapljajočemu se ter pričel kričati »Mož čez krov!«, kakor je to navadno na morskih parnikih. Kmalu smo ga imeli zopet na krovu. In mislite si moje presenečenje, ko je vprico vseh izpovedal, da je sam po nesreči padel v morje. Ladijski poveljnik me je pohvalil, ker sem »ponesrečenemu« tako hitro priskočil na pomoč. Poslej sva si bila s krmiljarjem dobra prijatelja.

Najhitrejši vlak sveta so zgradile Pullmanove tovarne v Ameriki za progo Union-Pacific. Ta vlak bo vse druge prekašal po naglici in tehniški popolnosti. Sprejaj ima dva žaromete. Eden sije nazor, drugi naprej.

Junaška 80letna starka

Pretepla vlomilca in ga pognala skozi okno

Iz Bonna na Nemškem poročajo to-le veselo zgodbo:

V Maldorfu v poreskem predgorju prebiva 80 let stara gospa Schäfer. V njeno stanovanje sta se splazila dva vlomilca, ki sta pričakovala, da bosta naletela na kako naglušno, kratkovidno in betežno ženo, ki morda niti vedela ne bo, da je okradena. Zato sta mirno šla na delo. Eden je spodaj stražil, drugi pa je zlezal v stanovanje.

Ko je srečno prišel v stanovanje, je začel odpirati predale starinskih omar in po njih brskati. Tako je bil zatopljen v svoje delo, da ni niti slišal, da se je gospa zbudila in v nočni halji stopila v sobo:

»Kaj pa počneš tu?«

Po teh besedah, ki so vlomilca strašno presenetile, mu je s palico tako primazala čez spodnji del hrbta, da je vlomilec glasno zarjul od bolečine in zlezal pod posteljo.

Ta uspeh je gospo kajpada še bolj podkuril. Tata je bilo treba nekako izbežati izpod postelje. Zgrabila je dolgo palico z ostro konico in z njo začela bezati pod posteljo, dokler ni tai pričel prositi milost in odpustanje. Moral je izpod postelje. Ker pa to ne gre tako naglo, jih je med

tem tat zopet dobil po zadnjem in sprednjem hrbtu, da se je palica zlomila. Starka je pograbila drugo palico in udrihala, dokler se ni še ta zlomila. Zgrabila je tretjo in udrihala... Tat pa je rjovel ter planil, ko je bil srečno na nogah. k oknu, da bi skozen pobegnil.

Vlomilec je planil skozi okno in obvisel na bodeči žici. Ko je stražeti pajdaš videl beg skozi okno, jo je pobrisal, ne da bi se brigal za tovarišča, ki je obvisel. Končno se je izmotal tudi ta in odšel. Toda starka je še dolgo vihtela za njim svojo tretjo palico. Potem pa je šla na policijo, kjer je povedala, kako in kaj. Policisti so se držali za svoje trebuhe, tako so se krohotali, ko je junška starka pripovedovala svojo nočno dogodovščino. Vlomilca pa si je tako dobro zapomnila, da ga je natančno opisala. Po tem opisu je policija šla na delo in čez eno uro je vlomilec že sedel. Ko so prišli policisti k njemu, je pretepeni vlomilec ravno deval obkladke na razbolele ude...

★

Ljubezniva žena. »Gospa, ali vašega moža res že štirinajst dni pogrta?«
»Mogoče da ga drugi jaz na.«

Sport

Kako se najhitreje naučim smučati

Zanimivo predavanje g. Draga Ulage v Unionu v sredo zvečer.

Zelo zanimivo predavanje s krasnimi skiop-tičnimi slikami, priredi Smučarski klub Ljubljana 20. t. m. ob 20 zvečer v veliki dvorani hotela Uniona. Predava znani sportnik in vodja stalne smučarske šole na Pokljuki g. Drago

Inge Lantschner, letošnja prvakinja FIS-e tek-em v slalomu. To je tudi ena izmed mnogostevilnih slik, ki jih bomo videli na predava-nju jutri zvečer v Unionu.

Ulage. Podal nam bo razvoj smuške tehnike do novodobnih struj, o likih, ki jih ponazorijo s sli-kami, katerih bo nad 80, dalje nam bo podal najvažnejše smuško-gimnastične vaje, smuške metode, o teku, smuku, slalomu, kombinaciji itd. Kratka vsebina njegovega predavanja bo torej sledeča:

Razvoj smučarske tehnike od Zbarskega do novodobnih struj. Važno in nevažno posa-menznih smučarskih likov, fizični zakoni, prak-tična ponazoritev s slikami. Tri najvažnejše smuško-gimnastične vaje, ki jih izvajajo člani Sm. kluba Ljubljane ob spremljevanju harmo-nike. O metodi poučevanja; zakaj je treba učiti otroka drugače kakor odrasle; sportnik kot začetnik, nesportnik kot začetnik in žena na smučeh. Terensko-začetniško smučanje v od-nosu do posameznih panog smučanja: teka, sko-ka, slaloma, smuka. In končno bomo zvedeli, katera pot do uspehov je najbolj gladka.

Ze iz te kratke vsebine je razvidno, da bo predavanje zelo zanimivo in to tembolj, ker takih predavanj pri nas zelo pogrešamo. Pre-davatelj, ki je absolvirat berlinsko visoko šolo za telesne vaje in katerega poznamo kot dobre-ga sportnega strokovnjaka, nam bo v dobri uri pokazal v nešteti slikah lepoto zimskega spor-ta ter nas bo seznanil s tajnostmi smučanja. Zatorej naj ne bo nikogar med nami, ki se tega zanimivega, skoraj bi rekli edinstvenega pre-davanja, ne bi udeležil. Prav vsak bo prišel na svoj račun: začetnik ter izvežban smučar in tudi tekmovalci bodo mogli precej pridobiti od tega večera. Oni pa, ki niso sportniki, od-bosno smučarji, naj se udeležijo predavanja že radi tega, da bodo spoznali krasoto zime, da bodo mogli vsaj na slikah videti krasoto naše narave pozimi. Predavanje bo brezdvoma za vsakega zelo zanimivo in aktualno.

Predprodaja vstopnic pri tiskarh J. Gorec, L. Šmuc (Miklošičeva c. 6) in Predalič. Posetnik z vstopnico, ki bo izžrebana, prejme brezplačno par smučk.

Smuška tekma na Rožici. Minulo nedeljo se je vršila medklubna tekma v smuku. Tekmovalo je sedem klubov in to: TK Skala, ASK Gorenjec, SK Bratsko, SK Dovoje-Mojstrana, Sokol Javornik, SPD Javornik in SK Ilirija. Proga je bila dolga 4,5 km, višin. razlika 420 m. Tekmovalcev je bilo 28, od teh jih je prispelo na cilj 25. Trije so med tekmo izstopili. Snežne razmere so bile prav ugo-dne, kljub temu pa so rezultati, ki so jih dosegli tekmovalci, slabši, kakor pri prejšnjih tekmah. Prvi je bil Jakopič A. (SK Dovoje-Mojstrana) 7:14,4; 2. Praček C. (TK Skala) 7:22,2; 3. Luck-mann P. (TK Skala) 7:31,1; 4. Mulej L. (SK Bratsko) 7:46,1. Najboljši dnevni čas je dosegel Znidar Emil, ki pa je imel smolo. Tik pred ciljem je tako nesrečno padel, da je rabil celih 45 sekund predno se je pobral. Dosegel je peto mesto (7:58,8). Tekmovalci, ki so zavzeli prva štiri mesta, so prejeli lepa darila. Prvi je dobil zlato zapestno uro, dar g. F. Dežmana iz Jesenic. 2. srebrno žep-

no uro, dar Jugoslovske iz Kranja. 3. originalni ba-krovez, dar g. ing. Rudescha. 4. aluminijasti sa-movar, dar g. dr. Ludvika.

SK Ilirija smučarska sekcija. — Pozivajo se sekcijaki tekmovalci, da se udeležijo danes ob 14.30 treninga pod vodstvom novega trenerja g. Marxa. Zbirališče pred kopališčem.

SK Ilirija, lahkoatletika sekcija. Drevi ob 19 bo v telovadnici šole na Grabnu, Čojzova cesta, gimnastični trening pod vodstvom g. Dobovška. Vsi in točno! — Hockey sekcija. Drevi ob 18.30 bo govorilo o sestavi moštva, opremi, predstojeh ningu plenarni sestanek, na katerem se bomo po-govorili o sestavi moštva, opremi, predstojeh tek-mah. Vsi in točno!

Smuška šola na Pesku—Pohorje. Dravinjska podružnica SPD v Konjicah priredi tedenske smu-ško tečaje počenši s 15. decembrom t. l. in se bodo vršili do 15. marca 1934. Tedenski tečaji se vršijo od vsakega ponedeljka do vključno sobote za začetnike, izvežbane smučarje in tekmovalce pod vodstvom priznanega smuškega učitelja gosp. Emila Vodenika. Tudi oni, ki ne umejejo biti cel teden v tečaju, se ga lahko udeležijo, ker je šola tako organizirana, da se bodo tudi ti izvežbali v najnujnejših likih! Zveze za kočjo na Pesku (1382 m) so jako ugodne, tako, da je tudi v tem pogledu zadoščeno udeležencem tečaja.

Sankanje je prepovedano. Jeseničani imamo lepo sankališče na poti, ki vodi k Sv. Križu. Pot se uporablja za sankališče že dolga leta. Nihče, niti Rovtarji se ne pritožujejo nad tem, ki bi bili za to še najbolj upravičeni. Kar naenkrat pa ni več dovoljeno sankati se na omenjeni poti. Pro-simo občinsko upravo, da poskrbi za skorajšnji preklje prepovedi, ki zabranjuje sankanje na rov-tarski poti.

Bloke. Snega je na Blokah dovolj. Smučarski klub Bloke priredi tudi letos smučarske tečaje v rokih od 8 do 14 dni. Tečaji se prične z dnem, ki bo objavljen v listih. Za ceno prehrano in pre-nočišče je preskrbljeno, vremenska poročila in dru-ga informacije pa je dobiti v ljubljanskim zimsko-sportnih trgovinah, zlasti pri »Alpini«, ki spreje-ma tudi priglase poleg smučarskega kluba na Blo-kah. Tudi za ceno dovoz na Bloke je preskrb-ljeno.

Božični table-tenis turnir SK Reke. SK Reka priredi za Božič veliki božični table-tenis turnir v Ljubljani. Pravico tekmovalca imajo vsi v JTTSu včlanjeni klubi in njihovi verificirani igralci. Tek-muje se po sledečih disciplinah: 1. Single gospo-dov; 2. single dam; 3. double gospodov; 4. mixed double; 5. single juniorjev. Prijavitelj se je do 23. t. m. na naslov: Ljok Teodor, Ljubljana, Rečna dolina 9, IX ali telef. na št. 3206. Prijavnina za točko 1. in 2. 8 Din, za točko 3. in 4. 15 Din, za točko 5 Din 5.—.

Št. Jernej

Nesreča. Posetnik Karel Hudoklin iz Gor. Vrhpolja je vozil z dvema močnima in lepima kravama z Gorjancev drva. V hudem klancu pa je na poledeneli poti čivina padla, se s hodi vred zvalila v dolino in obležala v potoku. Eno kravo so morali takoj na mestu zaklati, drugo pa, težko ranjeno, so odpeljali domov in je malo upanja, da bi se popravila.

Praška nad 100 kg težkega so ukradli ne-znani tatovi posetnici g. Slančevi v Gor. Gra-dišču. Vsaka sled za njimi je zaman.

Nekaj ciganov, Jurkovičev, je sedaj pristojno dodeljenih naši občini in kvartirajo na občinski gmajni. Ljudje niso z njimi nič kaj zadovoljni in tudi sami si žele nazaj v prostrane ratežke go-zdove, kjer so imeli drv in praproti za ležišča v izobilju.

Velik kompleks gozdov pleterske kartuzije je v smislu agrarne reforme dodeljen tukašnji ob-čini. Lepe gozdove sestavljajo povečini jelke in smreke.

V času hripe

prporočajo zdravniki, da se posveti iz-redna paznja negi ust, ter da se usta kakor tudi grlo dnevno večkrat skrbno izperejo. Izvanredno in preizkušeno sred-stvo za izpiranje ust je

DIANA francosko žganje

Njene prvovrstne sestavine osvežujoče učinkujejo. Isto tako služi Diana kot odlično sredstvo za ostale svrhe telesne nege, zlasti pri masiranju proti utruje-nosti in slabosti od prevelikih naporov. Učinek obkladka na glavi in vratu se poveča, ako se obkladki poskrope z

DIANA

francoskim žganjem. Zahtevajte izrecno

DIANA

in energično odklanjajte vsako imitacijo.

Dobi se povsod.

Pridobivate novih naročnikov!

Novost

Slovenska sodobna lirika

UVOD NAPISAL RAIKO LOŽAR

PESMI IZBRAL

IN UREDIL ANTON VODNIK

STR. LII + 242 v velikem formatu na najfinejšem pa-pirju; 40 portretov naših sodobnih pesnikov na papirju za tisk umetnin - Razkošna vezava

To knjigo, ki spada med monumentalna dela našega knjižnega zaklada ne le no luksuzni opremi, marveč predvsem po skrbno izbrani vsebini, moramo priporočiti vsakemu ljubitelju, mon-kuil ne sme v nobeni družini, o nobenem društvu; izšla je o zbirki »Kosmos« in se nuročnikom in zbirke že razpošila. Kjub nekemu obsegu in krasni opremi smo določili tej pre-pornebni knjigi najnižjo ceno tudi za nenaročnike. Vezava belja namreč le Din 95.—

Najprimernejše darilo za vsako priložnost

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Starši in sestrice naznanjajo, da je umrl njih sinček, oziroma bratec

Dušan Sernec ml.

v nedeljo, dne 17. t. m., po daljšem trpljenju, previden s tolažili sv. vere.

Pogreb bo v torek, dne 19. decembra 1933, ob 2 popoldne, iz hiše žalosti Brež št. 20, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. masa zadušnica se bo darovala v sredo, dne 20. decembra 1933 ob 10 v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

Prosi se tihega sožalja

V Ljubljani, dne 17. decembra 1933.

Rodbina DUŠAN SERNEC.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani smrti našega srčnoljubljenega papana, brata, strica in svaka, gospoda

Viktorija Tančiča

inspektorja pivovarne »Union«

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, upravnemu odboru, ravnateljstvu in uradništvu pivovarne »Union«, Lov-skemu društvu, pevskemu društvu Glasbene Matice za prelepo žalno petje, zastopnikom raznih društev in korporacij in kon-čno vsem prijateljem in znancem, ki so draga pokojnika spremlili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1933.

Viktor, sin, Elizabeta, hči in ostalo sorodstvo.

Aleksandra Rahmanova:

Dijaštvo, ljubezen, Čeka in smrt

15. avgusta 1918.

Trgovca Kuročkina so ustrelili, ker so ob hišni preiskavi našli pri njem oficerke gumba in na-šitke (epolete) njegovega sina, ki je pal na nem-ški fronti.

16. avgusta 1918.

Mnoge mlade dame iz boljših krogov se poro-čajo z boljševiskimi komisarji, ki so njihovi pre-dstojniki v uradih, kjer se nastavljen. Natočka je vzela komisarja vojaškega oskrbovališča, hči in-ženjarka Meierja železniškega komisarja, hči no-tarja Volšinskega čekista Terjohova itd. Nekatere s. poroče »sprostovoljno«, da se izognejo lakoti in bedi, druge, da obvarujejo svoje sorodnike pred ustrelitvijo, in zopet druge, da se same rešijo. Ko-misarja zavrniti bi pomenilo gotovo smrt.

Stepan Petrovič Pugovkin je ženo zapodil in res našel učiteljico, kakor je sanjal, in sicer uč-iteljico matematike N. z druge dekliške gimnazije.

17. avgusta 1918.

Rdečelasi dijak Gvozdev je postal čekist in je vseučilišče študije obesil na klin. Zeni polkov-nika Orlova je izjavil, da ustrelji njo in njeno hčer, če mu je ne da za ženo. Tako je zdaj nežna, mala Lidočka, ki ima komaj 17 let, žena čekista Gvozd-jeva. Grozno!

18. avgusta 1918.

Vse pričakuje »Bellhe«. Vse upa od njih re-šitve.

Vodja petrograjske čeke Uričko je bil umor-jen. Prepričani smo, da bo zato prišlo do strašnih represalij. Pričakujejo novih aretacij in ustrelitev.

20. avgusta 1918.

Danes ponoči se je pred našo hišo ustavil av-tomobil. Nismo spali, kajti strah zaradi umora Uričkega nas ni še pustil. Štirje čekisti so prišli in izvedli natančno preiskavo. Ko so končali, so pozvali očeta, naj gre z njimi. Mati mu je dala kos črnega kruha za na pot, drugega ni bilo pri hiši.

»Bog vas bo varoval,« je dejal, ko so ga od-vedli.

Najprej sem se domislila, da bi se obrnila do Grizelde. Toda kje naj jo dobim? Kako naj do-bim stik z njo?

21. avgusta 1918.

Ves dan smo tekali po uradih, da bi glede očeta kaj dosegli.

Poskusila sem po dijaku Gvozdevu, ki je zdaj predsednik čeke. Toda kljub temu, da sem bila nekajkrat pri njem, me ni niti sprejel...

Stepan Petrovič Pugovkin je obljubil, da nam preskrbi propusk, »da ga bomo vsaj še enkrat vi-deli!«

Pravijo, da so »Belic« že zavzeli Kasan. Bog jim daj uspeha, pa kmalu, da nas rešijo! Pa hitro, sicer dobe same razvaline in mrličje!

22. avgusta 1918.

Stepan Petrovič Pugovkin je bil mož-beseda, preskrbel nam je propusk. Očeta so spravili v Pe-reselensko Tjurmo (etapni zapor), ki je daleč za-naj mesta. Ko smo šli po veliki cesti, nas je spre-mljala cela procesija žensk in otrok, ki so nosili odeje, košarice z živžem, blazine, rjuhe. Vsi bi radi obiskali svoje očete, brate in sinove in jim izkazali kako ljubav. Me smo nesle očetu kuha-nega krompirja, nekaj kosov kruha in perilo. Spo-toma smo našlele skoraj na vse naše znance; zdi se, ko da so v teh dneh vsi inteligence zaprli v ječe. V zadnjih nočeh so baje zaprli 150 oseb. V

majhni sobici smo čakali, dokler nismo prišli na vrsto. Potem so nas odpeljali v prostor, kjer so se vršili obiski. Bila je precej velika soba, ki sta jo dve vzporedni železni ograji delili v dva dela. Po ozkem hodniku, ki je bil med ograjama, so pa-trolirali vojaki; v en oddelek so spuščali ujetnike, po deset naenkrat, v drugega pa svoje. Skoz obe ograji smo videli očeta, pa smo ga komaj spoznali, tako močno se je spremenil v zadnjih dveh nočeh. Mati je začela jokati. Vse vprek so kričali, klicali, nihče ni mogel ničesar razumeti. Poleg očeta je stal tatar z gladko obrto glavo in kričal venomer:

»Spustite me, saj nisem »politnik!« In če sem ubil buržuja, zato se mi ne sme nič zgoditi!«

Na drugi strani je stal poleg očeta odvetnik Bykov v smokingu; najbrž so ga presenetili ob kakem obisku in mu niso dali časa, da bi se pre-oblekel. S solzami v očeh je gledal svojo mlado ženo in klical:

»Da, je že bolje, dala sem mu že krepke ju-he!« je kričala žena, da bi jo mogel slišati.

»Kako ti je?« vpilje mati jokaje.

»Dobro, dobro!« odgovarja oče.

»Prinesle smo ti blazine, odeje in jedi!« na-daljuje mati.

»Hvala!« kliče oče z druge strani.

In potem smo molčali. Kaj naj govorimo?

»Anja! Ti!... Ničevol!... Samo ne vznemir-jaj se!« slišimo kričati odvetnika.

»No, in kako je vam?« vpilje oče.

»Harašo, harašo!« odgovarjamo.

Tedaj zarjove vojak:

»Čas obiskov je minul! Idite! Narazen!«

Ujetnike so odvedli.

»Bog z vami!« nam kliče oče.

»Anja, Anja!« liht odvetnik in se krčevito opr-me ograje; toda vojaki ga zgrabijo in potegnejo proč. Urno zapustimo sobo.

23. avgusta 1918.

Dijak Kanneglaser, ki je umoril predsednika petrograjske čeke, je storil to baje, da bi se ma-ševal svojemu prijatelju, ki so ga boljševiski ubili. Boljševiki so na ta teroristični akt, kakor ga ime-nujejo, odgovorili s tem, da so jih na tisoče postre-lili. Naš vrhovni čekist je na zborovanju pozival, da je dolžnost vsakega mesta, vsake vasi, v po-važilo za smrt Uričkega postreliti nekaj desetoric buržujev. Nam je obupno. Če so očeta tudi zapri kot talca za petrograjsko čeko? In če je tudi on med temi desetoricami? Ko bi le mogla do Grizelde! Morda bi ona rešila očeta?

24. avgusta 1918.

Še vedno so naša prizadevanja brez uspeha. Živila, ki mu jih pošiljamo, se sprejemajo, zato upamo, da še živi. Zeni odvetnika Bykova so da-nes rekli, da zanj ne morejo ničesar prevzeti, ker so ga odvedli v Jekaterinburg. Popoldne smo pa brali v časopisu njegovo ime na seznamu onih bur-žujev, ki so bili ustreljeni »kot talci za smrt tova-riša Uričkega v Peterburgu«. Na listi je bilo za zdaj 25 imen, med njimi tudi ime Vadimove tete. Koliko sta ona in njen umrl mož, oba navdušena socialna revolucionarja, pripomogla, da je zmaga-boljševiška revolucija, in zdaj je sama morala oku-šati sadove tega dela. Tudi oče Tolja Dvožeckega je bil na seznamu, čeprav je njegov sin zdaj ček-ist. Ali ga ni mogel rešiti, ali ga morda ni hotel? Tudi neki dijak naše fakultete je bil na seznamu, ubogi Miša Tuganov. Očetovega imena ni bilo med njimi. Nekoliko smo se oddahnile.

25. avgusta 1918.

Oče je že doma. Toda ni več človek, temveč samo senca. Ne govori nič in me ga nočemo na-d-legovati z izpraševanjem.

Odprli smo novo prodajalno v Ljubljani VII. BAT'A Šiška -- pri Stari cerkvi **Plata**

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlinna vrstica po Din 2.3. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Božična darila

preprosta in fina.
po najnižjih cenah, v obilni izbiri pri fa.
F. M. SCHMITT
Pred Škofijo 2 LJUBLJANA Linzajeva 4
PRIDITE!

Službe iščejo

Dekle

pridno, pošteno, vajeno
vseh hišnih del in kuhe,
išče službo v boljši hiši.
Naslov v upravi »Sloven-
ca« št. 14813. (a)

Službodobe

Mlekar

vojaščinu prost, zmožen
samostojnega vodstva
mlekarne, s primerno
kavcijo, lahko takoj dobi
službo. Ponudbe s priče-
vami na upravo »Slov.«
pod »Mlekar« št. 14663. b

Služkinja

dobrosrčno, preprosto —
marljivo dekle — se ta-
koj sprejme. Zinka Jane-
žič, učiteljica na Polici,
p. Višnja gora. (b)

Denar

Vrednostne papirje
kupiše komanditna druž-
ba M. Jankole, Ljubljana.
Aleksandrova cesta 4-III,
telefon 3052. (k)

Najkulantnejša posojila dajemo:

na vloge velebank, vred-
nostne papirje, vojno ško-
do, državne bone, Blai-
rova posojila in na ku-
rantno blago. Naloge iz
provincije promptno izvr-
šujemo. Pučka štedionca,
Zagreb, Meduličeva 31.
Tel. 90-03. (d)

Vložne knjižice

Ljudske posojil. v Ljub-
ljani kupira. Ponudbe pod
»Likvidnost 33« 14825. d

50.000 Din posojila

iščem na popolnoma no-
vo, že dograjeno stavbo.
Vknjižba na prvo mesto.
Za eventualno ugodno po-
sredovanje dobra nagra-
da. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Sigur-
nost« št. 14833. (d)

nov svetovni patent omogoča krpanje
perila na vsakem šivalnem stroju. —
V Ljubljani že prodaja »PST« na drobno
po 7 Din komad veletrovin
JOSIP PETELINC, SV. PETRA NASIP 7

Zahvala

Vsem, ki ste na kakršenkoli način lajšali trpljenje naši
nepozabni mami

Mariji Vilhar
roj. Geržina

In jo spremili na njeni zadnji poti, naša najiskrenejša hvala!
Sv. maša zadušnica za blago pokojnico bo darovana v
cerkvi Marijinega Oznanjenja dne 20. decembra 1933 ob pol 7.

Rodbine
VILHAR, MISLEJ, MAZEJ

Poizvedbe

Zgubil se je
maček sivotigraste barve.
Lavričeva ulica 6, Beži-
grad. (e)

Radio

Prodaj

Philips-radio, tricevni, z
zvočnikom, na orikluček
za tok 220 voltov — ter
fotoaparat Avus 6½ X 9,
Skopar F 4.5, s komple-
tnim priborom, zelo dobro
ohranjen — po ugodni
ceni. Pintarič, Povšetova
št. 4. (i)

Glasba

Citrašči, citrašinje!

Se pred božičem izide
drugi zvezek Nabožnih
pesmi za citre in petje.
Vsebine: Božičnih 8, post-
ni 2, velikonočne 3, maj-
niških 6. Zenitina v Kani
galilejski in Nebeška oh-
cet. Cena 20 Din. Kdor
pošlje denar naprej, prej-
me zvezek lahko že za
Božič. Ivan Kiferle, Ljub-
ljana, Gosposka 9. (g)

Klavirji

prvovrstni instrumenti —
različnih vrst kakor tu-
di lastnih izdelkov že od
11.000 dalje dobite pri
R. WARBINEK
Ljubljana, Gregorčičeva 5
Dolgoletna garancija —
Prodaja na obroke tudi
proti bančnim knjižicam
Strokovnaška popravila
in ugaševanje izvršujem
točno in ceno — Naice-
neiša izposojevalnica.

Obrt

Oves in koruzo

kupite najceneje pri vrhki:
A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrovinna s. št. 10.
Rastjeva cesta 34.

DRVA IN PREMOG

pri **lv. Schumi**
Dolenjska cesta
Telefon št. 2951

Citajte in širite
»Slovenca«!

Kupimo

Vsakorodne

zlato kupuje

po najvišjih cenah
ČERNE, ul. v Ljubljani,
Wollova ulica št. 3

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam
ali motorja bi znebil se rad
pri kupcu ti mnogo prihrani
Slovenec najmanjši inšert

Nočavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v
veliki izbiri najugodnejše
in najceneje tvrdka Karl
Prelog, Ljubljana, Židov-
ska ulica in Stari trg. (i)

Ivan Kravos
MARIBOR

Aleksandrova c. 13
Telefon št. 22-07.

Orehova jedra

po 20 Din, 29 Din in
32 Din za 1 kg — nudi
Sever & Komp. — Ljub-
ljana. (i)

Zimske suknje

usnjenе suknje, najbolj-
ši nakup: A. Presker,
Sv. Petra cesta 14. (i)

Jabolka

najokusnejša, plemenita,
vzdržna 4, 5, 6 Din, zim-
sko pakovani zaboji 30
do 100 kg povzeto raz-
pošilja: Postržin, Mari-
bor, Gozdna 56. (i)

Koruzno moko

za krmo
dobite najceneje
pri **Fran Pogačnik d.o.o.**
Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) c. 67
nasproti mitnici.

Za božična drevesca

lepi okraski iz čoko-
lade v veliki izbiri.
Žive ribe, sir za postne
dni — dobite v delika-
tesni trgovini
UHLER
Maribor, Glavni trg,
rotovž.

Luščene orehe

ter mak za polico nudi
VID MURKO,
trgovina
Mel ska cesta 24, Maribor

Stojala

za izložbena okna, iz me-
denine, poniklana, z bru-
šenim steklom — so po
ugodni ceni naprodaj. —
Ogled vsak dan od pol 2
do pol 4 popoldne — v
Slomškovi ulici 13, pri-
tličje, levo.

Moko

za praznike, prvovrstno,
dobavlja poceni trgovina
z moko A. Novljan,
Vidovdanska cesta 6 —
Tabor. (i)

FOTOAPARATE

svetovnih vrst Zeiss-Ikon // Roden-
stock // Voigtlander // Welta // Certo
i. t. d. i. t. d. // ima vedno v zalogi

FOTOTRGOVINA JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE

v Ljubljani // Miklošičeva cesta 5

SUPER 34

Standard RADIO

1. Absolutna zanesljivost v obratu.
2. Lahka vglasitev potom enega gumba.
3. Z velikimi črkami napisane po-
staje na osvetljeni skali.
4. Največja selektivnost 8 KC.
5. Sedem vglasihih krogov.
6. Največja občutljivost.
7. Naravna reprodukcija zlasti glo-
bokih glasov.
8. Spreminjanje barve glasu.
9. Spreminjanje jakosti glasu.
10. Spreminjanje jakosti gramofon-
ske glasbe.
11. Sprejem srednjih in dolgih valov.
12. Sprejem kratkih valov s pomočjo
posebnega adaptorja.
13. Možnost uporabe Rejectostat
antene.
14. Elektro dinamični zvočnik.
15. Popolna varnost pred udarci toka.
16. Okusna izvedba.
17. Priključek na električni tok ka-
terekoli napetosti.

Zastopstvo:

„**RADIO**“ reg. zadruga v Ljubljani
z o. z.
Telefon 31-90 Miklošičeva cesta 7 Telefon 31-90

Odbor Družbe sv. Mohorja v Celju naznanja žalostno vest,
da je v nedeljo, dne 17. decembra 1933, previden s svetimi zakramenti za
umirajoče, v 79. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal gospod

Josip Stergar st.

črkostavec

ki je nad štirideset let zvesto in vestno posvečal vse svoje moči naši tiskarni.
Pogreb bo dne 19. decembra 1933 ob devetih dopoldne na farno poko-
pališče v Gotovljah pri Žalcu, kjer se bo opravila tudi sv. maša zadušnica.
Naj počiva v Bogu!

V Celju, dne 18. decembra 1933.

Naša prisrčno ljubljena, predobra in nepozabna hčerka,
sestra, teta in svakinja, č. sestra

M. Emanuela Trstenjak

strokovna učiteljica

je v nedeljo 17. decembra ob eni, v 50. letu starosti, po kratki
in težki bolezni, prevedena s tolažili svete vere, mirno v Go-
spodu zaspala.

Predrago pokojnico spremimo k večnemu počitku v torek,
dne 19. t. m. ob 14 iz samostana č. šolskih sester v Stross-
mayerjevi ulici v Mariboru na pobožsko pokopališče.

Sveta maša zadušnica bo darovana v četrtek, dne 21. t. m.
v samostanski kapeli v Mariboru.

Vzorno redovnico in blago vzgojiteljico priporočamo vsem,
ki so jo poznali, v molitev in trajen spomin.

Ptuj, Leskovec, Maribor, Graz, dne 17. decembra 1933.

Zalujoče rodbine:
Trstenjak, Vobič, Šetinc.